

OLVASÁS

4.osztály

az OFI Újgenerációs tankönyvéhez készült rugalmas tanmenet alapján

2018. szeptember 1.

Szabó Ildikó

Tananyag beosztása

Éves órakeret: 111 óra

Heti órakeret: 3 óra

Megjegyzés: A tanmenetben zöld színnel jelöltem azokat a kompetenciákat, amelyeket az adott órán fejleszteni szeretnék.
Kék színnel jelöltem a 10%-os választható órákat.

Tananyagok:

- tankönyv I–II. kötet FI-501020401/2
- munkafüzet I–II. kötet FI-501020403/4
- szövegértés fejlesztő gyakorlatok AP-040118
- olvasás füzet / szókinccs gyarapító füzet
- Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány könyv
- Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány munkafüzet
- olvasónapló

Fejlesztendő kompetenciák:

- Rendszerező képesség fejlesztése.
- Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése különböző szövegek feldolgozása és értelmezése során.
- Az olvasási képesség fejlesztése.
- Szóbeli szövegalkotási képesség fejlesztése.
- Társas kapcsolatok fejlesztése, közösségformálás.
- Önálló tanulási képesség alapozása, fejlesztése
- A hangos olvasási és szövegértő képesség fejlesztése.
- Az olvasástechnika differenciált fejlesztése.
- Szociális kompetencia fejlesztése a másság elfogadásával.
- Empatikus képességek fejlesztése szerepjátékokkal.
- Emlékezet, figyelem fejlesztés.
- Megfigyelőképesség,
- Lényegkiemelő képesség fejlesztése adatgyűjtéssel, kérdésekre válasszal.
- Logikus gondolkodás fejlesztése.
- Kommunikációs képesség fejlesztése.
- Analizáló képesség fejlesztése a meglévő tudás mozgósításával, felelevenítésével, új szempontok szerinti rendezésével.
- Szókincsbővítés szólások, közmondások tanulásával.
- Vitakészség fejlesztése a kérdések megbeszélésével.
- Emlékezőképesség fejlesztése – memoriter tanulással
- A hazaszeretet érzése, személyes érzelmek kifejezése.
- Szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése népünk kultúrájának megismerésével, a hagyományok ápolásával.
- Helyesírási készség fejlesztése aradi vértanúk nevének helyes leírásával.
- Ismeretszerzési technikák fejlesztése kutatómunkával. Digitális kompetencia fejlesztése az internet használatával.
- Olvasóvá nevelés.

Közös feldolgozásra ajánlott olvasmány:

Bosnyák Viktória: Tündérboszorkány

Heti 2 órában délutánonként a könyv fejezetenkénti hangos olvasása, közös megbeszélése, olvasónapló írása.

Feladatok önálló megoldása munkafüzetben, illusztráció készítése az olvasónaplóba.

Az író életének, munkásságának megismerése. Más művei.

A regény részenkénti feldolgozása különféle feladatok megoldásával, szereplők megismerésével, a cselekmény leírásával, vázlatkészítéssel.

A regényből vett részek hangos olvasásának gyakorlása.

Szókincsbővítés, szómagyarázatok írása.

Írói kifejezések magyarázata, hasonlatok keresése.

Szereplők tulajdonságai segítségével azok jellemzése.

A regény összefoglalása kérdések megválaszolásával.

Lényegkiemelő képesség fejlesztése mondatok kiegészítésével, befejezésével.

Kommunikációs képesség fejlesztése a regény szereplőinek bemutatásával.

Rendszerező képesség. Logikus gondolkodás.

A hangos, kifejező olvasás fejlesztése.

Képzelet- fantázia mozgósítása, fejlesztése. Írásbeli szövegalkotási képesség fejlesztése.

Önálló tanulás, feladatmegoldás.

Olvasóvá nevelés-személyes kötődés az olvasottakhoz /találkozás az íróval????/

Témák órákra bontása	Az óra témája	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
Ismét együtt!				
1.	Nyári élmények Bosnyák Viktória: Megkezdődik az iskola, valamint ellátogatunk a könyvtárba	Ráhangolódás a tanévre. Beszélgetés saját élményekről és irodalmi műben megjelenő nyári élményről. Szóbeli és írásbeli szövegalkotás. Események sorrendje, időrendje. Tömörítés, bővítés. Tk. I. 3–5. o., Mf. I. 3.	Beszédképesség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása. A beszédkedv és a beszédlátorság felkeltése.	Nyári élmények felelevenítése. Ismerkedés a taneszközökkel. A tartalomjegyzék tanulmányozásával a struktúra megismerése, ráhangolódás a tanév ismeretanyagára.
2.	Nyári olvasmányok Janikovszky Éva: Az úgy volt... (részlet)	A nyári olvasmányok bemutatása, könyvajánlás. Szóbeli szövegalkotás, tömörítés, lényegkiemelés. Szöveg Tk. I. 6–7. o., Mf. I. 4. o.	Beszédképesség fejlesztése, szövegek megértése, értelmezése és alkotása. A beszédkedv és a beszédlátorság felkeltése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése.	Szereplők, helyszín, probléma, a probléma megoldása, a vázlatkör kitöltése. Vázlatírás: vázlatpontok egy elképzelt, az olvasott műből készült rajzfilm forgatókönyvéhez.
3.	Békés Márta: Iskolabolygó	Tk. I. 8. o.		
Miért olvasunk?				
3.	A véznaujjú maki meg én Tóth Krisztina: A véznaujjú maki (áje-áje) Madagaszkár csodaállata	Rövid szöveg önálló megértése néma olvasással. Egy-két mondatos vélemény megfogalmazása az olvasott szövegben megjelenő	Szövegértés fejlesztése. Ráhangolódás az önálló munkára. Kreativitás fejlesztése. Szerialitás, időbeli tájékozódás fejlesztése. Ok-	A szövegfeldolgozás algoritmusának megismerése: az olvasási cél meghatározása, átfutás, pásztázó olvasás, a szövegtípus azonosítása,

		szereplők cselekedeteiről, magatartásáról. A szövegértés fejlesztése kérdések megválaszolásával, feladatmegoldással. Témavariációk a szövegváltozatok tükrében (A véznaújú maki) . Jóslás a címből. Tk. I. 10–15. o., Mf. I. 5. o.	okozati összefüggések felismerése.	jóslás a cím, a képek, illusztrációk alapján, a szerző nevének elolvasása alapján előzetes tudás felelevenítése, téma meghatározás, grafikus jelek használata, jegyzetkészítés, vázlatírás.
4.-5.	Gyakorlóóra Magazin – Értem, amit olvasok E-mail olvasása Mexikó-lexikon Maja kultúra	Hányféleképpen üzenhet a szöveg? Technikák egy ismeretlen szöveg feldolgozásához. Az olvasási stratégia eszköztárának megismerése. Az olvasási cél meghatározása. Tk. I. 16–17. o., 60-61.o Mf. I. 6–8. o.	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	A szövegfeldolgozás algoritmusának megismerése: az olvasási cél meghatározása, átfutás, pásztázó olvasás, a szöveg típus azonosítása, jóslás a cím, a képek, illusztrációk alapján, a szerző nevének elolvasása alapján előzetes tudás felelevenítése, téma meghatározás, grafikus jelek használata, jegyzetkészítés, vázlatírás.
6.-7.	Készségfejlesztő és gyakorlóóra Magazin – A kukorica Mit és hogyan olvass? Gyakorlóóra: a szövegértés fejlesztése ismeretközlő szövegek feldolgozásával, olvasásstratégiai elemek használatával	Olvasási stratégiák elsajátítása. szövegek sokfélesége az olvasási cél meghatározásával. Tk. 18–20 Rövid ismeretközlő szövegek feldolgozása csoportmunkában. A gondolkodási folyamat, a megismerés útjainak modellezése a cél. Egy levél tartalmában szereplő ismeretelemek kifejtése, az ismeret bővítése a megértés érdekében.	Gondolkodási és szövegértési műveletek A tanulás tanulása. A szövegértő olvasás fejlesztése. Figyelemfejlesztés. Transzferális tanulás: az olvasási stratégia eszközeinek készségszintű alkalmazása. Rendszerezés, strukturálás az analízis-szintetizáló készség fejlesztésével. Együttműködési és problémamegoldó készség fejlesztése.	Változatos típusú szövegek megismerése. Olvasásstratégiai eszköztár.

8.	Év eleji felmérés	A meglévő ismeretek számonkérése, önálló szövegfeldolgozás.	Ismeretek alkalmazásának képessége, emlékezet és logikus gondolkodás fejlesztése, szintetizáló képesség kialakítása.	Önálló szövegfeldolgozás, lényegkiemelés, szövegben való tájékozódás, szövegértés ellenőrzése kérdésekre adott válaszokkal.
Színes a világ!				
9.	Tamkó Sirató Károly: Tengerecki hazaszáll	A vers bemutató olvasása. feldolgozása játékosan, csoportmunkában. Tk. I. 22–23. o. Mf. I. 9. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Analizáló-szintetizáló képesség. A beszédkedv és a beszédbátorság felkeltése. Vizuális észlelés, megkülönböztetés, emlékezet fejlesztése. Logikus gondolkodás fejlesztése, szabályszerűségek megfigyeltetése. Együttműködési készség.	A versek formai változatossága: a kötött versformában felismerni a versszakokat, a verssorok szótagszámát, a rímelő sorokat. Egyéni látásmód, zeneiség, ritmus.
10.	Gyakorlóóra: a szövegértés fejlesztése ismeretközlő szövegek feldolgozásával, olvasásstratégiai elemek használatával	Önálló szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával. Medvebocs királyfi Tk. I. 24–27. o., Mf. I. 10. o.	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.
11.	Gyakorlóóra: a szövegértés fejlesztése ismeretközlő szövegek feldolgozásával, olvasásstratégiai elemek használatával Lusták versenye	Rövid ismeretközlő szövegek feldolgozása csoportmunkában. A gondolkodási folyamat, a megismerés útjainak modellezése a cél. Egy levél tartalmában szereplő ismeretelemek kifejtése, az ismeret bővítése a megértés érdekében.	A tanulás tanulása. A szövegértő olvasás fejlesztése. Figyelemfejlesztés. Transzferális tanulás: az olvasási stratégia eszközeinek készségszintű alkalmazása. Rendszerezés, strukturálás az analizáló-szintetizáló készség fejlesztésével. Együttműködési és	Olvasásstratégiai eszköztár.

		<i>A lusták versenye</i> Mf. I. 13–17. o.	problémamegoldó készség fejlesztése.	
12.	Gyakorlóóra: a szövegértés fejlesztése ismeretközlő szövegek feldolgozásával, olvasásstratégiai elemek használatával	Rövid ismeretközlő szövegek feldolgozása csoportmunkában. A gondolkodási folyamat, a megismerés útjainak modellezése a cél. (Pl. Egy levél tartalmában szereplő ismeretelemek kifejtése, az ismeret bővítése a megértés érdekében.) Szövegértési gyakorlatok	A tanulás tanulása. A szövegértő olvasás fejlesztése. Figyelemfejlesztés. Transzferális tanulás: az olvasási stratégia eszközeinek készségszintű alkalmazása. Rendszerezés, strukturálás az analízáló-szintetizáló készség fejlesztésével. Együttműködési és problémamegoldó készség fejlesztése.	Olvasásstratégiai eszköztár.
13.	Magazin – Népköltészet	Népköltészeti alkotások, népdalok, kiszámlók, találós kérdések felidézése, jellemző jegyeinek felismerése. Tk. I. 32–33. o., Mf. I. 18. o. Memoriter -Megkötőm lovat	Analízáló, szintetizáló képesség, emlékezet fejlesztése. Logikus gondolkodás fejlesztése, szabályszerűségek megfigyeltetése. Szóbeli kifejezőkészség, szókincs, beszédbátorság fejlesztése.	Népdal, kiszámló, találós kérdések. Szájhagyomány útján terjedő és változatokban élő népköltészeti alkotások sajátosságai: versszakok, ritmus, dallam, állandó elemek, tipikus motívumok.
14.	Magazin – Jeles napunk: október 6.	<i>Az aradi 13.</i> történetének megismerése, a tisztek rövid életrajza. Tk. I. 64–65. o., Mf. I. 39–41. o.	A hangos olvasás fejlesztése. Az írott szöveg megértése. Emlékezet- és figyelemfejlesztés.	Az október 6-i jeles naphoz kapcsolódó történelmi ismeretek.
15.	Magazin – Velünk élő népek szövegértés fejlesztése a más népek kultúrája témakörben	Rövid ismeretközlő szövegek feldolgozása csoportmunkában mozaikmódszerrel. Adatok, információk gyűjtése, célszerű elrendezése.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Kooperatív készség.	A velünk élő nemzetiségek kultúrájához kapcsolódó rövid, színes ismeretközlő írások anyaga.

		Velünk élő népek – Magazin választott szemelvényei Tk. I. 46–51.o., Mf. I. 24. o.		
16.	Mese a fecskéről	A velünk élő népek (románok) népköltészeti alkotásainak megismerése, népdalok, kiszámolók, találós kérdések felidézése, jellemző jegyeinek felismerése. Tk. I. 34–35. o., Mf. I. 19.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Népmese. A mesék formai jegyei: mesekezdés, mesebefejezés, állandó elemek, tipikus mesei motívumok, fordulatok és szereplők, meseszámok.
17.	A kígyó koronája	A velünk élő népek (horvátok) népköltészeti alkotásainak megismerése, népdalok, kiszámolók, találós kérdések felidézése, jellemző jegyeinek felismerése. Tk. I. 36–37. o., Mf. I. 20. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Népmese. A mesék formai jegyei: mesekezdés, mesebefejezés, állandó elemek, tipikus mesei motívumok, fordulatok és szereplők, meseszámok.
18.	A csodálatos hajsza	A velünk élő népek (szerbek) népköltészeti alkotásainak megismerése, népdalok, kiszámolók, találós kérdések felidézése, jellemző jegyeinek felismerése. Tk. I. 38–41. o., Mf. I. 21–22. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Népmese. A mesék formai jegyei: mesekezdés, mesebefejezés, állandó elemek, tipikus mesei motívumok, fordulatok és szereplők, meseszámok.
19.	Só és arany	A velünk élő népek (szlovákok) népköltészeti alkotásainak megismerése, népdalok, kiszámolók, találós kérdések felidézése, jellemző jegyeinek felismerése. Tk. I. 42–45. o., Mf. I. 23.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Népmese. A mesék formai jegyei: mesekezdés, mesebefejezés, állandó elemek, tipikus mesei motívumok, fordulatok és szereplők, meseszámok.
20.	Nemzeti ünnepünk: október 23.	A Hasonlóságok és különbségek az 1848–49-es, valamint az 1956-os forradalom és	A hangos olvasás fejlesztése. Az írott szöveg megértése. Emlékeztet- és figyelemfejlesztés.	Az október 23-ai nemzeti ünnephez kapcsolódó történelmi ismeretek.

		<i>szabadságharc között c.</i> olvasmány feldolgozása. TK. I. 66. o.		
21.	A cigányság kultúrája	A velünk élő népek (cigányság) népköltészeti alkotásainak megismerése, zene, mesterségek, ételek... Tk.43-51.o	Olvasás, az írott szöveg megértése.	
22-23.	Egy választott mese feldolgozása távoli népek meséiből	A más népek meséivel foglalkozó Távoli népek meséi fejezetből mesék feldolgozása csoportmunkában <i>A tigris és a róka</i> /kínai Tk. I. 52. o., Mf. I. 25. o. <i>A leopárd és a tűz</i> /afrikai Tk. I. 53. o., Mf. I. 26. o. <i>A keselyű és a teknős</i> /indian Tk. I. 54., Mf. I. 27. o. <i>A világ keletkezése</i> /maja Tk. I. 55. o., Mf. I. 28. o. <i>A holdvadászok</i> /ízlandi Tk. I. 56–57. o. Mf. I. 29. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	A magyar népmesék kapcsán megismert meséi eszköztár, formai jegyek felfedezése más népek meséiben. Az állatmesék, eredetmesék jellemzői.
24.	Gyakorlóóra: szövegértés fejlesztése	Rövid ismeretközlő szövegek feldolgozása csoportmunkában mozaikmódszerrel. Adatok, információk gyűjtése, célszerű elrendezése.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Kooperatív készség.	A más népek kultúrájához kapcsolódó rövid, színes ismeretközlő írások anyaga.

		<i>Távolí országok – Magazin</i> választott szemelvényei Tk. I. 58–61.o. Mf. I. 32. o.		
25.	Mit tudunk a népmesékről?	A meséről tanultak felidézése, ismétlése. A mesei kifejezések és tipikus, a magyar népmesékre jellemző jegyek felismertetése. Szereplők, helyszín, probléma, a probléma megoldása – a vázlatkör előkészítése. Mesék csoportosítása fajtái szerint: állatmese, láncmese, csalímese, tündérmese, tréfás mese. Szókincsgyarpító füzet megnyitása. Tk. I. 62–63. o., Mf. I. 33–37. o.	Analizáló, szintetizáló képesség, emlékezet fejlesztése. Logikus gondolkodás fejlesztése, szabályszerűségek megfigyeltetése. Szóbeli kifejezőkészség, szókincs, beszéd bátorság fejlesztése.	Népmese, műmese. Szájhagyomány útján terjedő és változatokban élő magyar népmesék sajátosságai: mesekezdes, mesebefejezés, állandó elemek, tipikus mesei motívumok, fordulatok és szereplők, meseszámok.
26.	Felmérés			
Modern állatmesék				
27.	Bors néni és a nyulak	Egy alkotás megismerése, feldolgozása. Bors néni és a nyulak Tk. I. 68-73. o. Mf. I. 42. o.	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Érzelmileg gazdag előadásmód.	Verstani alapfogalmak: rím, ritmus, verssor, versszak.
28.-29.	A Négyszögletű Kerek Erdő	Az értő olvasás fejlesztése kérdések megválaszolásával, feladatok megoldásával. Az	Az értelmező hangos olvasás folyamatos gyakorlása. Vélemény megfogalmazása az	Meseregény. Szereplők. Helyszín. Probléma. Probléma megoldása.

		olvasástechnika fejlesztése kifejező, hangos olvasással. A szereplők jellemzése. Szókincsbővítés szókapcsolatok szinonim kifejezésével, szómagyarázattal. Tk. I. 76–85. o., Mf. I. 43–44. o.	olvasott szövegekben megjelenő szereplők cselekedeteiről, helyzetekről, magatartásokról.	
30.	Gyakorlóóra	Önálló szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával. Feldolgozásra javasolt bármely ismeretközlő hozott szöveg vagy Tiszafa Mf. I. 49. o.	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.
31.-32.	Magazin – Versek Egy kis verstan	Szemelvények megismerése a magazin anyagából válogatva. Memoriter- Csiribiri Javasolt munkaforma: csoportmunka. Tk. I. 86–92. o., Mf. I. 50–51. o.	Analizáló-szintetizáló képesség. A beszédkedv és a beszéd bátorság felkeltése. Vizuális észlelés, megkülönböztetés, emlékezet fejlesztése. Logikus gondolkodás fejlesztése, szabályszerűségek megfigyeltetése. Együttműködési készség.	A lírai műnem jellemzőinek átismétlése. A versek formai változatossága: a kötött versformában felismerni a versszakokat, a verssorok szótagszámát, a rímelő sorokat, de megtapasztalni más formákat is pl. mondatvers, képvers. Egyéni látásmód, zeneiség, ritmus.
Modern tündérmesék				
33.	Mesék Budapestről	Egy mese feldolgozása. Mesék Budapestről Tk. I. 98–99. o., Mf. I. 54. o.	A hangos olvasás fejlesztése. Az írott szöveg megértése. Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése.	Szövegfeldolgozás támogatása. Vázlatkészítés. Tartalommondás adott vázlat segítségével.
34.-35.	Szegény Dzsoni és Árnika	Szegény Dzsoni és Árnika c. Lázár Ervin-regény feldolgozása (Tk. I. 108–115. o., Mf. I. 59–60. o.), különös	A hangos olvasás fejlesztése. Az írott szöveg megértése. Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése.	Műmese – népmese jellemzői. Meseregény. Szövegfeldolgozás támogatása. Vázlatkészítés.

		tekintettel a népmeséből megismert motívumok felismerésére és a szereplők jelleme, ill. a szerelem, lánykérés témakörre koncentrálni.	Emlékezet- és figyelemfejlesztés. A vitakultúra és a problémamegoldó készség fejlesztése, érvek és ellenérvek. Kreativitás, fantázia fejlesztése a jóslás során.	Tartalommondás adott vázlat segítségével.
36.	Egy kortárs mese megismerése	Egy kortárs mese feldolgozása az alábbiak közül: <i>Kicsibácsi és Kicsinéni</i> Tk. I. 116–117. o., Mf. I. 61–62. o.	A hangos olvasás fejlesztése. Az írott szöveg megértése. Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése.	Szövegfeldolgozás támogatása. Vázlatkészítés. Tartalommondás adott vázlat segítségével.
37.-38.	A félőlény	Az értő olvasás fejlesztése kérdések megválaszolásával, feladatok megoldásával. Szókincsbővítés szómagyarázattal, rokon értelmű szavak keresésével. Az olvasástechnika fejlesztése hangos, kifejező olvasással. Mese tartalmának elmondása tömörített, illetve bővített változatban. Központi téma: a félelem és annak legyőzése. Vázlatkészítés tanítói segítséggel. Tk. I. 120–123.o., Mf. I. 67–69. o.	Az értelmező hangos olvasás folyamatos gyakorlása. Vélemény megfogalmazása az olvasott szövegekben megjelenő szereplők cselekedeteiről, helyzetekről, magatartásokról.	Meseregény. Szereplők. Helyszín. Probléma. Probléma megoldása.
39.	Gyakorlóóra	Önálló szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával. <i>Magazin – Különös lény</i> Tk. I. 124. o.	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.

Én és a világ				
40.	Lányok dala Fiúk dala	Versek megismerése, összehasonlítása. Memoriter. Tk. I. 126. o.	Analizáló-szintetizáló képesség. A beszédkedv és a beszéd bátorság felkeltése. Vizuális észlelés, megkülönböztetés, emlékezet fejlesztése. Logikus gondolkodás fejlesztése, szabályszerűségek megfigyeltetése. Együttműködési készség.	A vers jellemzőinek átismétlése. A versek formai változatossága: a kötött versformában felismerni a versszakokat, a verssorok szótagszámát, a rímelő sorokat, de megtapasztalni más formákat is pl. mondatvers, képv. Egyéni látásmód, zeneiség, ritmus.
41.-42.	Harisnyás Pippi	Az értő olvasás fejlesztése kérdések megválaszolásával, feladatok megoldásával. Az olvasástechnika fejlesztése kifejező, hangos olvasással. A főszereplő jellemzése. Központi téma: a beilleszkedés, a szabálykövető, ill. a szabálykerülő magatartás. Tk: I. 128–134. o., Mf. I. 70–73. o.	Vitakészség, szóbeli kifejezőkészség, kreativitás fejlesztése. Az értő olvasás fejlesztése.	Szereplők. Helyszín. Probléma. Probléma megoldása.
43.	Kövér Lajos és a színes zoknik	Az értő olvasás fejlesztése kérdések megválaszolásával, feladatok megoldásával. Az olvasástechnika fejlesztése kifejező, hangos olvasással. A szereplők jellemzése. Szókincsbővítés szókapcsolatok szinonim kifejezésével, szómagyarázattal. Tk. I. 135–139. o. Mf. I. 74–75. o.	Az értelmező hangos olvasás folyamatos gyakorlása. Vélemény megfogalmazása az olvasott szövegekben megjelenő szereplők cselekedeteiről, helyzetekről, magatartásokról.	Szereplők. Helyszín. Probléma. Probléma megoldása.

44.	Értem, amit olvasok! A csokoládé útja	Önálló szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával. <i>A csokoládé útja</i> Mf. I. 81–83. o.	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.
45.	Összefoglalás	A félév során megismert művek és ismeretek felelevenítése, rendszerezése. Mf. I. 91–93.o.	Szóbeli kifejezőkészség, szókincs, memória, emlékezet, figyelem, szerialitás, szintetizáló készség fejlesztése.	Mese, népmese, műmese, mesefajták, mesei eszköztár, szereplők, vázlatkör, történetterkép, olvasásstratégiai eszköztár
46..	FÉLÉVI FELMÉRÉS	A félév során elsajátított ismeretek számonkérése. Értő olvasás		
47	FÉLÉVI FELMÉRÉS	Hangos olvasás		
48.	Magazin – Téli versek	Versek megismerése. Tk. I. 142–143. o.	Analizáló-szintetizáló képesség. A beszédkedv és a beszédlátorság felkeltése. Vizuális észlelés, megkülönböztetés, emlékezet fejlesztése. Logikus gondolkodás fejlesztése, szabályszerűségek megfigyeltetése. Együttműködési készség.	A vers jellemzőinek átismétlése. A versek formai változatossága: a kötött versformában felismerni a versszakokat, a verssorok szótagszámát, a rímelő sorokat, de megtagasztalni más formákat is pl. mondatvers, képvers. Egyéni látásmód, zeneiség, ritmus.
49.	Magazin – Farsang Hogyan készítsünk farsangi fánkot	Szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával és/vagy kérdésre adott válaszok segítségével. Feldolgozásra javasolt bármely ismeretközli hozott szöveg vagy csoportmunkában mozaik módszerrel: <i>Magazin – Farsang</i> Tk. I. 156–159. o.	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.

		önálló feldolgozásra: Értem, amit olvasok! <i>Hogyan készíts farsangi fánkot?</i>		
Utazás az időben				
50.	Az emlékfoltozók	Kortárs mese feldolgozása kérdésekre adott válaszokkal. Tk. II. 4–7. o., Mf. II. 3–4. o.	A hangos olvasás fejlesztése. Az írott szöveg megértése. Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése.	Szövegfeldolgozás támogatása. Vázlatkészítés. Tartalommondás adott vázlat segítségével.
51.	Helka	Kortárs mese feldolgozása kérdésekre adott válaszokkal. Tk. II. 8–11. o., Mf. II. 5–6. o.	A hangos olvasás fejlesztése. Az írott szöveg megértése. Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése.	Szövegfeldolgozás támogatása. Vázlatkészítés. Tartalommondás adott vázlat segítségével.
52.	Balatoni kecskekörmők	Monda feldolgozása. Az értő olvasás fejlesztése kérdések megválaszolásával, feladatok megoldásával. Az olvasástechnika fejlesztése kifejező, hangos olvasással. Tk. II. 12–15. o. Mf. II. 7–8. o.	A hangos olvasás fejlesztése. Az írott szöveg megértése. Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése.	Szövegfeldolgozás támogatása. Vázlatkészítés. Tartalommondás adott vázlat segítségével.
53.	Füstbe ment terv	Petőfi Sándor: Füstbe ment terv c. műve. Memoriter. Tk. II. 16–17. o., Mf. II. 9–10. o.	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Érzelmileg gazdag előadásmód.	Verstani alapfogalmak: rím, ritmus, verssor, versszak.
54..	Gyakorlóóra Magazin – Az idő	Szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával és/vagy kérdésre adott válaszok segítségével. Feldolgozásra javasolt csoportmunkában	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.

		mozaik módszerrel: <i>Az idő-Magazin</i> Tk. II. 22–26. o., Mf. II. 12–13. o.		
Mondák, regék, legendák				
55.	Ezt már tudom...	A mondáról és a legendáról tanultak felidézése gondolatterképek segítségével. Hogyan jelenik meg a magyar történelem Darvasi László: <i>A 3 emeletes mesekönyv</i> c. művének egy részletében. (Ehhez a részlethez később egy lecke is kapcsolódik majd.) Tk. II. 90. o.	Emlékezet-, figyelemfejlesztés. Analizáló-szintetizáló készség fejlesztése.	Monda, legenda fogalma.
56.	A csodaszarvas és a magyarok	A <i>Rege a csodaszarvasról</i> c. Móra Ferenc-mű feldolgozása. A rege fogalma. Az olvasási kedv felkeltése, fenntartása. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	A csodaszarvas motívum. Monda, rege.

		Tk. II. 28–30. o., Mf. II. 14–15. o.		
57.	A csodaszarvas-Cantata Profana	Magazin- Csak tiszta forrásból, A csodaszarvas, A rege fogalma. Az olvasási kedv felkeltése, fenntartása. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Tk. II. 28–33. o., Mf. II. 14–15. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	A csodaszarvas motívum. Monda, rege.
58.	Attila, a hun A hunok hazát keresnek	Ismeretek a hunokról. Attila uralkodói korszakának megfigyelése az idővonalon. A hunok hazát keresnek c. monda feldolgozása. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos,	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Hunok, Attila. Monda. Időszalag

		kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Tk. II. 34–37. o., Mf. II. 16–18. o.		
59.	Emese álma	Az Emese álma című monda feldolgozása (Tk. II. 38–39., Mf. II. 19. o.). Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Emese, a hét törzs.
60.	A honfoglalás kora A magyarok útra kelnek	A magyarok útra kelnek (Tk. II. 40–42. o., Mf. II. 20–22. o.). Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Árpád, honfoglalás.

		szövegek hangos olvasásának során.		
61.	Árpád, a honalapító	<i>Árpád, a honalapító</i> (Tk. II. 43–44. o., Mf. II. 23. o.) c. mű feldolgozása.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Árpád, honfoglalás.
62.	A honfoglalás korából - Magazin	<i>A honfoglalás korából – Magazin</i> ismeretközlő szövegeinek feldolgozása csoportmunkában, mozaik módszerrel. Tk. II. 46–49. o., Mf. II. 24. o..	A szövegértés fejlesztése, kooperatív készség, lényegkiemelő készség, beszédbátorság fejlesztése.	A honfoglalás korának kultúrája.
63.	Gyakorlóóra Értem, amit olvasok! Ékszerek nemezből	Önálló szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával. Feldolgozásra javasolt bármely ismeretközlő hozott szöveg vagy Értem, amit olvasok! <i>Ékszerek nemezből</i> Mf. II. 25–26. o.	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.
64.	Lehel kürtje	A <i>Lehel kürtje</i> monda feldolgozása. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Lehel vezér.

		szövegek hangos olvasásának során. Tk. II. 50–51. o.		
65.	Gyakorlóóra	Szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával és/vagy kérdésre adott válaszok segítségével. Feldolgozásra javasolt bármely ismeretközlő hozott szöveg önálló feldolgozása vagy Értem, amit olvasok! Lehel vezér lova Mf. II. 27–28. o.	A tanulás tanulása. Az önálló szövegfeldolgozás kialakítása a megértést segítő vizuális jelölések használatával. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.
66.	Botond	A Botond-monda megismerése (magyar monda, Benedek Elek Tk. II. 52–53. o. Mf. II. 29–30.). Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Olvasásstratégiai eszköztár.
67.	Magasztos költemények Himnusz	Kölcsy Ferenc: Himnusz c. alkotásának megismerése. Beágyazás az előzetes ismeretekbe. Szókincsbővítés, régies kifejezések magyarázata. Költői eszközök	Olvasás, az írott szöveg megértése. Memóriafejlesztés.	Nemzeti himnusz.

		megfigyelése. A versből részletek memoriterként. Tk. II. 82–83. o.		
68.	Magasztos költemények Szózat	Vörösmarty Mihály: Szózat c. alkotásának megismerése. Beágyazás az előzetes ismeretekbe. Szókincsbővítés, régies kifejezések magyarázata. Költői eszközök megfigyelése. A versből részletek memoriterként. Tk. II. 84. o., Mf. 30–31.o.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Memóriafejlesztés.	Szózat.
69.-70.	A márciusi ifjak - Magazin Petőfi Sándor: Nemzeti dal	1848. március 15-ei eseményekkel kapcsolatos rövid ismeretközlő szövegek feldolgozása csoportmunkában mozaikmódszerrel. Adatok, információk gyűjtése, célszerű elrendezése. Petőfi Sándor: Nemzeti dal közös feldolgozása, költői eszközök megfigyelése a versben. Feldolgozásra javasolt: A márciusi ifjak – Magazin választott szemelvényei Tk. II. 85–89. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése. Kooperatív készség.	Történelmi ismeretek az 1848-as forradalomról. Verstani alapfogalmak.
71.-72.	István és kora Szent István koronája	István és kora. A Szent István koronája c. monda feldolgozása. (Tk. II. 56–59. o., Mf. II. 33–34. o.) Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Történelmi ismeretek István királyról, a kereszténység felvételéről.

		hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.		
73.	Gyakorló óra Értem, amit olvasok! Szent Gellért püspök remetesége	Szent Gellért püspök remetesége c. olvasmány feldolgozása. Mf. II. 35. o. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Történelmi ismeretek István királyról, a kereszténység felvételéről.
74.	István és kora Andorás vitéz	István és kora. Az Andorás vitéz c. monda feldolgozása. (Tk. II. 60–61. o., Mf. II. 36. o.) Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Történelmi ismeretek István királyról, a kereszténység felvételéről.

		az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.		
75.	IV. Béla és a tatárjárás Julianus barát	A <i>Julianus barát</i> c. monda feldolgozása, IV. Béla korának megismerése és/vagy <i>Galamboskő, Margit hercegisasszony</i> és a <i>Margit-sziget – Nyulak szigete</i> c. írások feldolgozása. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Tk. II. 62–67. o., MF. II. 37–38. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Történelmi ismeretek IV. Béla királyról, a tatárjárásról
76.	Margit hercegisasszony Margit-sziget – Nyulak szigete	, IV. Béla korának megismerése és <i>Margit hercegisasszony</i> és a <i>Margit-sziget – Nyulak szigete</i> c. írások feldolgozása. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek		

		felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Tk. II. 62–67. o., MF. II. 37–38. o.		
77.	Gyakorló óra Értem, amit olvasok! Szent László pénze	<i>Szent László pénze</i> c. monda feldolgozása Mf. II. 39. o. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Történelmi ismeretek Szent László királyról
78.	Nagy Lajos király kora Az életmentő király	<i>Az életmentő király</i> Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Történelmi ismeretek Nagy Lajos király koráról

		megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Tk. II. 68–71. o., Mf. II. 40.o.		
79.	Nagy Lajos és az olasz kém Lajos király medvevadászata	<i>Nagy Lajos és az olasz kém</i> <i>Lajos király</i> <i>medvevadászata</i> Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Tk. II. 68–71. o., Mf. II. 40.o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Történelmi ismeretek Nagy Lajos király koráról
80.	Gyakorlóóra	Rövid ismeretközlő szöveg önálló feldolgozása az olvasásstratégia eszköztárával. Értem, amit olvasok! <i>A lovagok</i> (Mf. II. 41–42. o.) Tk II. 69. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Lovagok.

		olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.		
81.-82.	A nándorfehérvári diadal	<i>A nándorfehérvári diadal</i> c. szöveg feldolgozása. Tk. II. 72–74. Mf. II. 43. Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	A Hunyadi család
83.	Mátyás kora Mátyás király lakodalma	Mátyás király korának megismerése a <i>Mátyás király lakodalma</i> c. mű feldolgozása során. (Tk. II. 78–79. o., Mf. II. 45. o.) Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Mátyás király és kora.

		olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során.		
84.	Mátyás kora Levelet küldött - Magazin Mátyás anyja	Mátyás király korának megismerése, a <i>Mátyás anyja</i> c. mű feldolgozása. (Tk. II. 75–77. o., Mf. II. 44. o.) Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek felelevenítése, aktiválása. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Szókincsbővítés az ismeretlen szavak szómagyarázatával. Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Memoriter 1-5 vsz	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Mátyás király és kora.
85.-86.	Mit tanultunk?	A történelmi olvasmányok összefoglalása, az ismeretek felelevenítése. A tanult fogalmak átismétlése. Az előzetes ismeretek segítségével Tk. II. 80–81. o., Mf. II. 46–48. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	A fejezetben elsajátított ismeretek és fogalmak.
87.	Felmérés			

88-89.	ÖKO-Projekt			
Együtt jobb!				
90.	A költészet napja – Magazin	Legalább 4 lírai alkotás megismerése, feldolgozása, 1 memorizálása. Tk. II. 102–105., Mf. II. 52–56. o.	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a pontos, kifejező olvasás fejlesztése a szövegek hangos olvasásának során. Érzelmileg gazdag előadásmód.	Verstani alapfogalmak: rím, ritmus, verssor, versszak.
91.	József Attila Curriculum vitae	A <i>Curriculum vitae</i> c. szöveg feldolgozása. Az értő olvasás fejlesztése kérdések megválaszolásával, feladatok megoldásával. Az olvasástechnika fejlesztése kifejező, hangos olvasással. Tk. II. 98–101. o., Mf. II. 50–51. o.		
92.	József Attila: Mama	A Mama című vers feldolgozása Memoriter Tk. II. 98–101. o., Mf. II. 50–51. o.		
93.	Gyakorlás Cinkék	A <i>Cinkék</i> c. szöveg önálló feldolgozása az olvasásstratégia eszköztárával. Mf. II. 57–60. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Olvasásstratégiai eszköztár
94.	Gyakorlás	Önálló szövegfeldolgozás olvasásstratégiai elemek alkalmazásával. <i>Piac</i> (Tk. II. 106–107. o. Mf. II. 61. o.), <i>A titkos menedék</i> (Tk. II. 108–110. o. Mf. II. 62–63. o.)	A tanulás tanulása. Önálló szövegfeldolgozás, a megértést segítő vizuális jelölések használata. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.

		<i>A levélnevezék</i> (Tk. II. 111-113. o. Mf. II. 64–65.) vagy		
95.	Gyakorlás	<i>Mélységes ég</i> (Tk. II. 114-117. o. Mf. II. 69. o.) vagy <i>Az élet titka</i> (Tk. II. 119-120. Mf. II. 70. o.) <i>A kis herceg</i> – Értem, amit olvasok! Mf. II. 66–68. o.	A tanulás tanulása. Önálló szövegfeldolgozás, a megértést segítő vizuális jelölések használata. Szókincsfejlesztés.	Olvasásstratégiai eszköztár.
Érdekességek a nagyvilágból				
96.	Mit hallottam, hol olvastam?	Az <i>Érdekességek a nagyvilágból</i> c. magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés fejlesztésére kiválóan alkalmasak. A <i>Mit hallottam, hol olvastam?</i> lecke rövid híreket tartalmaz, melynek segítségével ez a szövegtípus könnyen azonosítható. Tk. II. 122–123. o. Mf. II. 71.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Hír.
97.	Mit ír az újság?	Az <i>Érdekességek a nagyvilágból</i> c. magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Újság, hetilap, havilap, magazin.

		fejlesztésére kiválóan alkalmasak. <i>A Mit ír az újság? c.</i> leckében az újság történetével, régi magazinokkal foglalkozunk. Tk. II. 124–125.o., Mf. II. 72.o.		
98.	ÉV VÉGI FELMÉRÉS	Néma értő olvasás		
99.	ÉV VÉGI FELMÉRÉS	Hangos olvasás		
100.	Tudomány	<i>Az Érdekességek a nagyvilágból c.</i> magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés fejlesztésére kiválóan alkalmasak. Tk. II. 126–129. o., Mf. II. 73. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Tárgytörténet, környezetvédelem.
101.	Környezetünk védelme	<i>Az Érdekességek a nagyvilágból c.</i> magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Környezetvédelem.

		fejlesztésére kiválóan alkalmasak. A <i>Környezetünk védelme</i> c. lecke anyagának feldolgozása. Tk. II. 130–131., Mf. II. 74–75. o.		
102.	Híres magyarok	Az <i>Érdekességek a nagyvilágból</i> c. magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés fejlesztésére kiválóan alkalmasak. A <i>Híres magyarok</i> c. lecke feladatainak feldolgozása. Tk. II. 132–135. o., Mf. II. 76–79. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Kiemelkedő magyar tudósok, feltalálók.
103.	Turizmus – Irány Magyarország!	Az <i>Érdekességek a nagyvilágból</i> c. magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés fejlesztésére kiválóan alkalmasak. Az <i>Turizmus – Irány Magyarország!</i> c. lecke feladatainak megoldása, szövegek feldolgozása.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Hortobágy.

		Tk. II. 140–141.o., Mf. II. 81–82. o.		
104.	Időjárás-jelentés	Az Érdekességek a nagyvilágból c. magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés fejlesztésére kiválóan alkalmasak. Az Időjárás-jelentés c. lecke feladatainak megoldása, szövegek feldolgozása. Tk. II. 142–143. o., Mf. II. 83–85. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Szelek elnevezései, a felhő szó etimológiája.
105.	Kultúra	Az Érdekességek a nagyvilágból c. magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés fejlesztésére kiválóan alkalmasak. A Kultúra c. lecke feladatainak megoldása, szövegek feldolgozása. Tk. II. 144–145. o., Mf. II. 86. o.	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Színház, mozi.
106.	Sport	Az Érdekességek a nagyvilágból c. magazinmelléklet célja az olvasás iránti motiváció	Olvasás, az írott szöveg megértése.	Kiemelkedő magyar sportolók.

		kialakítása, azaz az olvasás megszerettetése. Az érdekes ismeretközlő rövid szövegek mind az olvasástechnika, mind a szövegértés fejlesztésére kiválóan alkalmasak. A Sport c. lecke feladatainak megoldása, szövegek feldolgozása. Tk. II. 146–147. o., Mf. II/87. o.		
107.	Összefoglalás	A tanév során szerzett ismeretek, valamint a megismert irodalmi művel és alapfogalmak ismételése, rendszerezése.	Lényegkiemelés. Analizáló-szintetizáló készség. Ok-okozati összefüggések felismerése. Kreativitás, szókincsfejlesztés, beszédbátorság.	A félév során szerzett ismeretek, irodalmi művel, szerzők ismerete. Verstanai alapfogalmak. Az olvasási stratégia eszköztárának ismerete. Vázlatkör, vázlatlánc.
108.	Irodalmi játékok Könyvajánlások a szünidőre	Irodalmi élmények felelevenítése, a tanév során olvasott művekkel kapcsolatos játékos irodalmi vetélkedő vagy más kreatív foglalkozás pl. állókép vagy dramatikus játék.	Kreativitás, fantázia, szókincsfejlesztés, kooperatív készség.	Irodalmi művek, alapfogalmak ismerete.

Fogalmazás 4.osztály

Fülöp Mária-Szilágyi Ferencné: Fogalmazás munkatankönyvéhez
AP 040403

Kecskemét, 2018. szept.1.

Szabó Ildikó

Javasolt könyvek:

- *Fogalmazás munkafüzet* 4. évfolyam (Oktatókutató és Fejlesztő Intézet)
- *Olvasókönyv* 4. évfolyam (Oktatókutató és Fejlesztő Intézet)
- Hegedűs Ferencné: *Szóbúvár* (Apáczai Kiadó)
- *Tantárgyi program és útmutató a fogalmazás tanításához* (Apáczai Kiadó)
- *A magyar helyesírás szabályai, 12. kiadás* (Akadémiai Kiadó)
- *Magyar értelmező kéziszótár* (Akadémiai Kiadó)
- O. Nagy Gábor: *Magyar szólások és közmondások* (Gondolat Könyvkiadó)
- *Magyar szinonimaszótár* (Akadémiai Kiadó)

A tanmenetben használt rövidítés:

Mf.: *Fogalmazás munkafüzet* 4. évfolyam

Tananyag beosztása

Éves órakeret: **54 óra**

Heti órakeret: 1,5 óra (első félév: heti 2; második félév: heti 1 tanóra)

Megjegyzés: A tanmenetben zöld színnel jelöltem azokat a kompetenciákat, amelyeket az adott órán fejleszteni szeretnék.
Kék színnel jelöltem a 10%-os választható órákat.

Témák	Új tananyag feldolgozása	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés	Teljes óraszám+10% 54 óra
Kapcsolatteremtés	1	2	3
Az elbeszélő fogalmazás	0	12	11+1
A leíró fogalmazás	9	16	21+4
A hír	1	1	2
Az üzenetváltás lehetőségei	5	3	8
A napló (kiegészítő tananyag)	1	0	1
Összefoglalás, rendszerezés	0	3	3
összesen:	17	37	49+5

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
KAPCSOLATTEREMTÉS				
1.	Szóbeli szövegalkotás	Szövegalkotás szóban: nyári történetek megfogalmazása társaknak. Részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben. Figyelem a kortárs és a felnőtt beszélgetőtársra. Rövid hallott szöveg lényegének, érzelmi tartalmának megértése. Mf. 4/1.	Anyanyelvi kommunikáció: - különböző közlési helyzetek felismerése, - hallott szöveg megértése, - szóbeli kapcsolattartás. Személyes kompetencia: kreativitás. A hatékony, önálló tanulás: figyelem összpontosítása.	A helyes beszédlejtés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különböző kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, csoportos beszélgetés, beszámoló). Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése.
2.	Kapcsolatteremtés. Köszönés, megszólítás, bemutatkozás	Kapcsolatteremtés különböző helyzetekben. A köszönés, bemutatkozás; a kérdés, a tudakozódás, a segítségkérés gyakorlása társas beszédhelyzetekben (pl.: új tanuló érkezése, játszótéri ismerkedés). A kapcsolatfelvétel metakommunikációs és nyelvi formáinak gyakorlása. Mindennapi konfliktusok átélése különböző dramatikus formák kipróbálása révén (pl. helyzetgyakorlat). Mf. 4-5. o.	Anyanyelvi kommunikáció: - beszédkészség, - kommunikatív képesség, - a nem verbális önkifejezés képessége, - saját vélemény megfogalmazása. Szociális kompetencia: - másokra való odafigyelés, - együttműködés, - empátia. A hatékony, önálló tanulás: kritikai gondolkodás.	Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése. Vélemény kulturált megfogalmazása. Fogalmak: tekintet, arcjáték, testtartás

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
3.	Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás	Kapcsolatteremtés különböző helyzetekben. Szituációs gyakorlatok. A telefonálás illemtana. A kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás gyakorlása társas beszédhelyzetekben: vásárlás, könyvkölcsönzés, utazás. Párbeszéd produkálása szóban és írásban. Hiányos párbeszéd kiegészítése. Mf. 6-7. o.	Anyanyelvi kommunikáció: • kapcsolatteremtés, • társas párbeszédhez szükséges szóbeli nyelvi képesség, • kreatív szövegalkotás. Szociális kompetencia: másokra való odafigyelés. Személyes kompetencia: • egészségtudatosság, • önfejlesztés (érzelmeikkel való bántás tudása). A hatékony, önálló tanulás: motoros emlékezet.	Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése. Nonverbális eszközök használata a kifejezés segítésében. Fogalmak: térköz, távolságtartás
AZ ELBESZÉLŐ FOGALMAZÁS				
4.	A szavak	Megadott betűkből szóalkotás. Az aktív szókincs gazdagítása rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak gyűjtésével. Szavak, szócsaládok jelentésmagyarázata. Szógyűjtés képről kérdések segítségével. Szóbeli és írásbeli szövegalkotás szavak, szó szerkezetek felhasználásával. Mf. 8-9. o.	Anyanyelvi kommunikáció: • szókincsbővítés, • helyes és kreatív nyelvhasználat, • kreatív szövegalkotás. Személyes kompetencia: • eredetiség, • találékonyság. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: képzelet fejlesztése.	A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete. A rokon értelmű szavak szerepének felismerése és helyes használata.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
5.	A mondatok	A mondatok alkotásáról, összefüggéséről tanult ismeretek gyakorlása. Hiányos mondatok kiegészítése. Mondatok felolvasása a közlésszándéknak megfelelően. Mondatok egybeszerkesztése az ismétlődő részek elhagyásával, kötőszavak, névmások használatával. Mondatok összekapcsolása kötőszavakkal, az összetett mondatok dallamformálásának gyakorlása. Mf. 10-11. o.	Anyanyelvi kommunikáció: - helyesírás képesség, - helyes és kreatív nyelvhasználat. Matematikai kompetencia: kombinatív képesség. A hatékony, önálló tanulás: - ok-okozati összefüggések felismerése, - logikai gondolkodás fejlesztése, - következtetések. Személyes kompetencia: találékonyság.	A mondat jellemzőinek ismerete. A szórend szerepe a hangsúlyozásban.
6.	A szöveg	Tartalmilag kapcsolódó mondatok alkotása. Az egymást követő mondatok közötti tartalmi összefüggés hiányának felismerése. Hibás szövegek javítása, a tanultak alkalmazása. Hiányzó szövegrészek pótlása a képen található információk felhasználásával. Nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása a szövegalkotás során. Mf. 11-12. o.	A hatékony, önálló tanulás: - logikai gondolkodás, - a tanultak alkalmazása, - képi információk feldolgozása. Anyanyelvi kommunikáció: - kreatív szövegalkotás, - verbális emlékezet. Személyes kompetencia: kreativitás.	A szöveg tartalmi jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a szöveg kohéziójáról; a témataartásról; a nyelvi megformáltságról.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
7.	A cím	A 3. évfolyamon elsajátított fogalmazási ismeretek felelevenítése feladatmegoldások során. A cím és a szöveg kapcsolata. Címek keresése megadott szempontokhoz. A címek vizsgálata tartalmi, formai és helyesírási szempontból. Címadási gyakorlatok. Címvariációk összeállítása eseményt ábrázoló képekhez. A javaslatok indoklása, megbeszélése. Mf. 13-14. o.	A hatékony, önálló tanulás: • olvasáskészség, szövegértés, • helyesírási képesség, • példakeresés képessége, • lényegkiemelés, • következtetés. Személyes kompetencia: kreativitás, véleménynyilvánítás. Matematikai kompetencia: síkbeli tájékozódás.	Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: címválasztás. Fogalmak: címadás
8.	Az anyaggyűjtés módjai	A 3. évfolyamon elsajátított fogalmazási ismeretek felelevenítése feladatmegoldások során. Anyaggyűjtési módok felidézése, felismerése az olvasott szemelvényekben. Ugyanazon szövegben több anyaggyűjtési mód alkalmazásának lehetősége. Mf. 15-16. o.	A hatékony, önálló tanulás: • hangos, kifejező olvasás, • olvasáskészség, szövegértés, • auditív észlelés, • a tanultak alkalmazásának képessége. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás.	A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés. Fogalmak: témaválasztás, anyaggyűjtés

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
9.	Az események előzménye, következménye	A 3. évfolyamon elsajátított fogalmazási ismeretek felelevenítése feladatmegoldások során. Események előzményének és következményének megrajzolása ismert mese alapján. A mese reprodukálása a megadott szavak kifejezések felhasználásával. Mondatok, képek alapján előzmény, következmény megfogalmazása. Segélyhívás telefonon. Mf. 17-18. o.	Anyanyelvi kommunikáció: • beszédmegértés, • kreatív szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: • a fantázia és a valóság megkülönböztetése, • ok-okozati összefüggések. Személyes kompetencia: • egészségtudatosság, • felelősség.	Kellő tapasztalat az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése. Fogalmak: időrend
10.	Az elbeszélés tagolása	Az elbeszélő fogalmazás fő részei. A hármas tagolás és az egyes részek szerepének felelevenítése. Részfogalmazások (bevezetés, tárgyalás, befejezés) készítése szóban és írásban. Események elmondása adott kifejezések felhasználásával. A befejezések nyelvi formáinak megfigyelése a mesékben. Mf. 19-20. o.	A hatékony, önálló tanulás: • olvasáskészség, szövegértés, • sajátosságok felismerése. Anyanyelvi kommunikáció: • kreatív szövegalkotás, • a nem verbális önkifejezés képessége. Matematikai kompetencia: kombinatív képesség.	Kellő tapasztalat a szövegek felépítéséről; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: a szöveg tagolása bekezdésekre. Fogalmak: elbeszélés; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
11.	Párbeszéd az elbeszélésben	A 3. évfolyamon elsajátított fogalmazási ismeretek felelevenítése feladatmegoldások során. Események leírása párbeszédes formában. A párbeszéd jelölése. Prózai szöveg átalakítása párbeszéddé. A különféle mondatfajták hanglejtésének gyakorlása párbeszédben. Párbeszéd írása hétköznapi, illetve elképzelt helyzethez. Mf. 21-22. o.	Anyanyelvi kommunikáció: • kapcsolatteremtés, • társas párbeszédhez szükséges nyelvi képességek, • kreatív szövegalkotás. Perceptív kompetencia. felfogó képesség. A hatékony, önálló tanulás: • a tanultak alkalmazása, • figyelem összpontosítása.	Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba. Fogalmak: párbeszéd
12.	Fogalmazási gyakorlatok	Az elbeszélésről tanultak felidézése, gyakorlása. Események mondatainak helyes sorrendbe állítása számozással. Esemény elmondása meghatározott beszédhelyzetekben, a szereplők személyébe, helyzetébe való beleéléssel. A műfajnak és a témának, illetve az olvasó személyének megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök kiválasztása. Stilizálás: adott szöveg mondataiban a kifejezések cseréje. Adott párbeszéd szövegkörnyezetbe illesztése. Mf. 23-24. o.	Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. Személyes kompetencia: • önkifejezés képessége, • hibajavítás, • választékosság. A hatékony, önálló tanulás: • a tanultak alkalmazása, • olvasáskészség, szövegértés.	A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
13.	Differenciált gyakorlás. Szövegalkotás • képsorról, • képről, • cím alapján.	Események képeinek helyes sorrendbe állítása számozással. Szógyűjtés, történetalkotás képsor alapján. Képek alapján történet alkotása, elbeszélő fogalmazás írása a megadott szavak, szószerkezetek, mondatok felhasználásával. Önálló szövegalkotás. Mf. 25-26. o.	Személyes kompetencia: • önismeret fejlesztése a differenciált rétegmunka során, • önellenőrzés. A hatékony, önálló tanulás: képi információk feldolgozása. Természettudományos kompetencia: környezettudatos magatartás. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotáskor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleg szövegművelés kerülése.
14.	Önálló elbeszélés készítése a tanult ismeretek felhasználásával és alkalmazásával	Elbeszélés készítése önállóan. Az elbeszélés írásáról tanultak alkalmazása. Szempontok: címválasztás, szöveg folyamatossága, tagolás, szóhasználat. A helyesírási szótár használata. Önellenőrzés. Mf. 83-85. o. Mf. 87. o	A hatékony, önálló tanulás: a megszerzett tudás alkalmazása, kritikai gondolkodás. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: tervezés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás, a nyelvi kompetencia rugalmas és rutinszerű alkalmazása, egyéni közlési stratégia kialakítása. Személyes kompetencia: önállóság.	Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleg szövegművelés kerülése.
15.	Az önállóan készített fogalmazás javítása	Az írásbeli munkák javítása, a típushibák megbeszélése. Differenciálás: • a fogalmazás javítása alaki, helyesírási és tartalmi szempontból, • kreatív szövegalkotás. Mf. 86. o.	Személyes kompetencia: önállóság. Szociális kompetencia: tolerancia. A hatékony, önálló tanulás: figyelem összpontosítása, problémamegoldó képesség, kritikai gondolkodás.	A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségével.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
A LEÍRÓ FOGALMAZÁS				
16.	Az elbeszélés és a leírás összehasonlítása	Irodalmi alkotások, olvasmányok elbeszélő és leíró részleteinek megfigyelése, elemzése. Ugyanarról a témáról szóló elbeszélés és leírás összehasonlítása. A leírás és az elbeszélés műfaji sajátosságainak megfogalmazása. Szófaji jellemzők megfigyelése, összehasonlítása. Mf. 27. o.	A hatékony, önálló tanulás: olvasáskészség, szövegértés, a tanultak alkalmazása (szófajismeret), azonosság, különbözőség megállapítása. Perceptív kompetencia: felfogó képesség.	Kellő tapasztalat a szövegek felépítéséről; a szöveg kohéziójáról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről. A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Fogalmak: leírás
17.	A leírás	Irodalmi alkotások, olvasmányok leíró részeinek kikeresése. Szövegrészek műfajának megállapítása. A cím és a szöveg kapcsolata. Mf. 28-29. o. Ugyanarról a tájról rövid elbeszélő és leíró szövegek alkotása szóban a képek segítségével.	A hatékony, önálló tanulás: • logikai gondolkodás, • figyelem összpontosítása, • olvasáskészség, szövegértés. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: belső képkészítés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. Természettudományos kompetencia: környezettudatos magatartás.	Tapasztalatszerzés a leírás jellemzőiről. A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
18.	Tárgyak bemutatása. Leírás készítése mindennapi tárgyokról	Tárgyakról készített leírások tartalmi vizsgálata. A bemutatás sorrendjének megfigyelése. Leírás alapján tárgy felismerése, majd lerajzolása. Rövid szépirodalmi és nem szépirodalmi szöveg összehasonlítása. Az irodalmi példa szerepe. Az esztétikai nézőpont megalapozása: a szép megtapasztalása a mindennapi élet tárgyaiban. Választott tárgyak bemutatása, melléknevek használata. Mf. 30-31. o.	A hatékony, önálló tanulás: • olvasáskészség, szövegértés, • sajátosságok megfigyelése, • figyelem összpontosítása, • lényegkiemelés. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: élmények kreatív kifejezése.	Tapasztalatszerzés a szövegek felépítéséről; a szöveg kohéziójáról; a témataartásról; a nyelvi megformáltságról tárgyak bemutatásakor. Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyokról.
19.	Leírás készítése egy kedvelt tárgyról. A tárgy helyzetébe való beleélés	Leírás készítése kedvelt tárgyról megfigyelés alapján. Játékok, mint tárgyak bemutatása leírással. Tárgyak megszólaltatása. Mf. 32. o. A műfajnak és a témának megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök kiválasztása: szóhasználat, jelzős szerkezetek, a tárgyak pontos, szemléletes, hangulatos leírása. A megismert nyelvi-stilisztikai eszközök alkalmazása. A létige használatának kerülése.	Személyes kompetencia: találékonyság. A hatékony, önálló tanulás: • sajátosságok megfigyelése, • észlelés, • fantázia. Anyanyelvi kommunikáció: • kreatív szövegalkotás, • rugalmas gondolkodás a szövegalkotás során.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése témataartással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
20.	Állatok bemutatása. Leírás készítése állatról	Beszélgetés saját háziállatokról. Állatokról készült leírás vizsgálata, a bemutatás sorrendjének megfigyelése. A tulajdonságok bemutatása viselkedésen keresztül. Leírások alapján rajz készítése. Az esztétikai nézőpont megalapozása: a szép megtapasztalása a természeti környezetben. Állatok tulajdonságaira vonatkozó hasonlatok gyűjtése. A leírás anyagának elrendezése. Állatok bemutatása vázlat segítségével, illetve önállóan. Mf. 33-34. o.	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: vállalkozókészség. A hatékony, önálló tanulás: • olvasáskészség, szövegértés, • sajátosságok megfigyelése, • példakeresés. Természettudományos kompetencia: környezettudatosság. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség: esztétikus ábrázolás.	Tapasztalatszerzés a szövegek felépítéséről; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról állatok bemutatásakor. Szemléletes leírások készítése állatokról.
21.	Leírás készítése állatról. Az állat helyzetébe való beleélés. Humoros állatleírás	Állatok helyzetébe való beleélés. Humoros állatleírások jellegzetességeinek megfigyelése. Képzelt állat bemutatása fantázia alapján. A műfajnak és a témának megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök kiválasztása: szóhasználat, jelzős szerkezetek, hasonlat, az állatok pontos, szemléletes, hangulatos leírása. Mf. 35-36. o.	Személyes kompetencia: találékonyság, képzelet, fantázia. Anyanyelvi kommunikáció: • kreatív szövegalkotás, • nyelvi kompetencia. A hatékony, önálló tanulás: • olvasáskészség, szövegértés, • divergens gondolkodás, • a fantázia és a valóság megkülönböztetése.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématartrással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.
22.	Differenciált gyakorlás.	A tanult ismeretek alkalmazása. Állatok helyzetébe való beleélés.	Személyes kompetencia: önismeret fejlesztése a differenciált rétegmunka	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
	Kedvenc állat bemutatása • tényszerűen, • szerepvállalással, • humorosan.	Képzelt állat bemutatása fantázia alapján. A műfajnak és a témának megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök kiválasztása: szóhasználat, jelzős szerkezetek, hasonlat, az állatok pontos, szemléletes, hangulatos leírása. Mf. 34-36. o.	során, eredetiség, képzelet, fantázia, önellenőrzés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: lényegkiemelés. Természettudományos kompetencia: környezettudatos magatartás.	Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.
23.	Növények bemutatása	Szépirodalmi és ismeretterjesztő leírás összehasonlítása. Növényekről készült leírás megfigyelése, a bemutatás sorrendjének vizsgálata. A leírás alapján rajz készítése. Az esztétikai nézőpont megalapozása: a szép megtapasztalása a természeti környezetben. A műfajnak és a témának megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök kiválasztása: szóhasználat, jelzős szerkezetek, hasonlat, a növények pontos, szemléletes, hangulatos leírása. Növényekkel kapcsolatos szólások, szóláshasonlatok, közmondások gyűjtése. Mf. 37-38. o.	A hatékony, önálló tanulás: • olvasáskészség, szövegértés, • sajátosságok megfigyelése, • információkeresés. Természettudományos kompetencia: környezettudatosság. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: esztétikus ábrázolás.	Tapasztalatszerzés a szövegek felépítéséről; a szöveg kohéziójáról; a tématarassról; a nyelvi megformáltságról növények bemutatásakor. Szemléletes leírások készítése növényekről.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
24.	Leírás készítése növényről. Kedvenc növény bemutatása	Leírás készítése növényről önállóan. A tanulói munka segítése megadott szempontsor vagy vázlat alapján. Növényekre jellemző szavak, kifejezések gyűjtése. Az ismeretek bővítése lexikonok, növényhatározók és egyéb könyvek segítségével. A növények helyzetébe való beleélés. A műfajnak és a témának megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök használata. Mf. 39. o.	Anyanyelvi kommunikáció: - szókincsbővítés, - szóhasználat, - önkifejezéshez szükséges nyelvi képességek, - kreatív szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: - fantázia, - az információ megkeresésének képessége, - figyelem tartóssága, - koncentráció.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése témataratással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.
25.	Tájak, helyszínek bemutatása	Leírást tartalmazó irodalmi művek, ismeretterjesztő szövegek elemzése. A térbeli viszonyok szerinti bemutatásmód megismerése. Az esztétikai nézőpont megalapozása: a szép megtapasztalása a természeti környezetben. A költői nyelv néhány sajátosságának megfigyelése. Közvetlen környezet megfigyelése. A lakás vagy az iskola egyik helyiségének bemutatása (szoba, osztályterem stb.). A műfajnak és a témának megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök kiválasztása: szóhasználat, jelzős szerkezetek, hasonlat, megszemélyesítés. Mf. 40-41. o.	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: esztétikai megismerés. A hatékony, önálló tanulás: sajátosságok felismerése, olvasáskészség, szövegértés. Szociális és állampolgári kompetencia: nemzettudat formálása. Matematikai kompetencia: viszonylatok meghatározása.	Tapasztalatszerzés a szövegek felépítéséről; a szöveg kohéziójáról; a témataratásról; a nyelvi megformáltságról tájak, helyszínek bemutatásakor. Szemléletes leírások készítése tájakról, helyszínekről.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
26.	Leírás készítése településről, tájról	Tájleírások keresése irodalmi alkotásokban. Tájak, helyszínek szépirodalmi bemutatására alkalmas kifejezések gyűjtése. Az aktív szókincs gazdagítása az olvasott szövegekkel összefüggésben. Leírás készítése képről, településről, kirándulóléhről. A tájak pontos, szemléletes, hangulatos leírása. Hasonlatok, jelzős szószerkezetek gyűjtése, használata a leírásban. Mf. 42. o.	A hatékony, önálló tanulás: olvasáskészség, szövegértés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: elképzelések, élmények kreatív kifejezése. Természettudományos kompetencia: környezettudatosság.	Tapasztalatszerzés a szövegek felépítéséről; a szöveg kohéziójáról; a tématartról; a nyelvi megformáltságról települések, tájak bemutatásakor.
27.	A lakóhely bemutatása	A lakóhelyről készült leírás megbeszélése, kiegészítése. Anyaggyűjtés a saját lakóhely bemutatásához. A leírás anyagának elrendezése. A közlési célnak és szándéknak megfelelő különféle mondatok helyes használata. Önellenőrzés. Mf. 43. o.	A hatékony, önálló tanulás: olvasáskészség, szövegértés. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: élmények és érzések kreatív kifejezése. Személyes kompetencia: önismeret. Szociális és állampolgári kompetencia: nemzettudat formálása.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématartrással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
28.	Leírás készítése önállóan	Önálló leírás készítése a tanult ismeretek felhasználásával és alkalmazásával. Szempontok: a lényeges tulajdonságok megfogalmazása, tagolás, szemléletesség, szóhasználat. A helyesírási szótár használata. Önellenőrzés. Mf. 83-85. o.	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: tervezés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás, a nyelvi kompetencia rugalmas és rutinszerű alkalmazása, egyéni közlési stratégia kialakítása. Személyes kompetencia: önállóság. A hatékony, önálló tanulás: kritikai gondolkodás, a megszerzett tudás alkalmazása.	Önálló írásbeli fogalmazások készítése leíró szövegformában. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.
29.	Az önállóan készített fogalmazás javítása	Az írásbeli munkák javítása, a típushibák megbeszélése. Differenciálás: - a fogalmazás javítása alaki, helyesírási és tartalmi szempontból, - kreatív szövegalkotás. Mf. 86. o.	Személyes kompetencia: önállóság. A hatékony, önálló tanulás: kritikai gondolkodás, figyelem összpontosítása, problémamegoldó képesség. Szociális kompetencia: tolerancia.	A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségével.
30.	Az elbeszélés és a leírás összekapcsolása	Irodalmi példákban az elbeszélő és a leíró részek váltakozásának és arányának megfigyelése. Szövegrészek műfajának megállapítása. Különböző műfajú szövegekben az eltérő nyelvhasználat érzékeltetése, a jól felismerhető különbségek megfigyelése. Elbeszélő fogalmazás írása leíró részekkel. Párbeszéd produkálása hétköznapi helyzethez. Dramatikus játék. Mf. 44-45. o.	A hatékony, önálló tanulás: - olvasáskészség, szövegértés, - példakeresés, - érvelés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. Szociális kompetencia: társas aktivitás.	A különböző szövegformák tartalmi és szerkesztési jellemzőinek ismerete.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
31.	Elbeszélés leíró résszel	Elbeszélés készítése képről. Adott leírás beillesztése a fogalmazásba. Különböző műfajú szövegrészek összekapcsolási lehetőségeinek felismerése, a kapcsolódó mondatok helyének megkeresése. A műfajokhoz kötődő nyelvi-stilisztikai és kommunikációs jellegzetességek szerepének felismerése és kreatív alkalmazásuk saját írásműben. Mf. 46. o.	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: belső képalkotás. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: • képi információk feldolgozása, • olvasáskészség, szövegértés.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.
32.	Differenciált gyakorlás. Az elbeszélés és a leírás összekapcsolása • képsor segítségével, • egyéni élmény alapján.	Képsorról vagy élmény alapján elbeszélés készítése leíró részekkel. Élőlények, tárgyak legjellemzőbb tulajdonságainak bemutatása a leírásokban. Több leírás beillesztésének lehetősége egy elbeszélésbe. Rövidebb szövegek alkotása különböző szövegtípusokban és műfajokban. Nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása a fogalmazásokban. Mf. 46. o.	Személyes kompetencia: önismeret fejlesztése a differenciált rétegmunka során, önellenőrzés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: A lényegkiemelés, eredetiség, képzelet, fantázia. Természettudományos kompetencia: környezettudatos magatartás.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
33.	A jellemzés műfaji sajátosságai	Irodalmi művek részleteinek elemzése. Szépirodalmi szövegekben emberi tulajdonságok kifejezésének megfigyelése, a jellemzés sajátosságainak összegyűjtése. A belső tulajdonságok megismerésének lehetőségei. A műfajnak és a témának megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök kiválasztása: szóhasználat, jelzős szerkezetek, hasonlat, a személyek pontos, szemléletes, hangulatos leírása. Mf. 47. o.	Anyanyelvi kommunikáció: szókincsbővítés. Perceptív kompetencia: észrevevő, felfogó képesség. A hatékony, önálló tanulás: - sajátosságok felismerése, - olvasáskészség, szövegértés. Szociális és állampolgári kompetencia: nemzettudat formálása.	Tapasztalatszerzés a szövegek felépítéséről; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról jellemzések készítésekor. Jellemzés készítése emberről. A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Fogalmak: jellemzés
34.	Személyek külső és belső tulajdonságainak bemutatása	Személyek külső tulajdonságainak leírása. Alakleíráskor használható kifejezések gyűjtése. Belső tulajdonságok és belső tulajdonságokat bemutató mondatok megfeleltetése. Személyre jellemző tulajdonságok kifejezése szólásokkal. A leírás anyagának elrendezése: külső, belső tulajdonságok. Mf. 48-49. o.	Anyanyelvi kommunikáció: szókincsbővítés. A hatékony, önálló tanulás: az információ megkeresésének képessége, - önálló ismeretszerzés, - ok-okozati összefüggés, - olvasáskészség, szövegértés.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
35.	Differenciált gyakorlás. Jellemzés készítése • egy kedves személyről, • mesehősről, • önmagadról.	Kedvelt irodalmi hősök, olvasmányszereplők, személyek bemutatása. Leírás készítése személyről megfigyelés vagy elképzelés alapján. Külső és belső tulajdonságok összegyűjtése önállóan vagy vázlat segítségével. Önismereti játék. Melyik tulajdonságotól szabadulnál meg? Miért? Milyent vennél? Miért? Önjellemzés készítése. Mf. 50. o.	Szociális kompetencia: empátia, tisztelet és mások megismerésének igénye. Személyes kompetencia: önismeret, énkép fejlesztése. Anyanyelvi kommunikáció: • kreatív szövegalkotás, • verbális emlékezet.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.
36.	Jellemzés az elbeszélésben	Az elbeszélő és a leíró részek felismerése egy szövegben belül. A leíró és az elbeszélő rész összekapcsolása. A kapcsolódó mondatok helyének megkeresése. Képről vagy élmény alapján elbeszélés készítése leíró részekkel. Személyek legjellemzőbb tulajdonságainak bemutatása a leírásokban. Több leírás beillesztésének lehetősége egy elbeszélésbe. Mf. 51-52. o.	Szociális kompetencia: másokra való odafigyelés. A hatékony, önálló tanulás: • olvasáskészség, szövegértés, • képi információk feldolgozása, • képzelet, fantázia, • lényegkiemelés. Személyes kompetencia: énkép, önismeret.	A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkezeti jellemzőinek ismerete. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
37.	Fogalmazási gyakorlatok. Az elbeszélés és a leírás összekapcsolása	A leíró és az elbeszélő szövegrészek összekapcsolása. A kapcsolódó mondatok helyének megkeresése. Több leírás beillesztésének lehetősége egy elbeszélésbe. Mf. 53. o.	Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: olvasáskészség, szövegértés, képi információk feldolgozása.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.
38.	Fogalmazási gyakorlatok. A fogalmazás elbeszélő és leíró részeinek színesítése párbeszéddel	Szövegalkotás eseményt ábrázoló a képek és a megadott ígék, szövegszerkezetek segítségével. Hiányos párbeszéd kiegészítése az eseményeknek megfelelően. Prózai szöveg átalakítása párbeszéddé. Képsorról, képről, elbeszélés készítése leíró és párbeszédes részekkel. Mf. 54-55. o.	Személyes kompetencia: önellenőrzés. Matematikai kompetencia: csoportosítás. A hatékony, önálló tanulás: - a tanultak alkalmazása, - képi információ feldolgozása. Anyanyelvi kommunikáció: nonverbális kommunikáció.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
39.	Önálló munka. Elbeszélés készítése leíró résszel	Önálló szövegalkotás a tanult ismeretek felhasználásával és alkalmazásával. Szempontok: az elbeszélő és a leíró részek összekapcsolása, a lényeges események és tulajdonságok megfogalmazása, tagolás, szemléletesség, szóhasználat. A helyesírási szótár használata. Önellenzés. Mf. 83-85. o. Mf. 87. o.	Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia: tervezés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás, a nyelvi kompetencia rugalmas és rutinszerű alkalmazása, egyéni közlési stratégia kialakítása. Személyes kompetencia: önállóság. A hatékony, önálló tanulás: kritikai gondolkodás, a megszerzett tudás alkalmazása.	Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő és leíró szövegforma összekapcsolásával. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölsleges szóismétlődés kerülése.
40.	Az önállóan készített fogalmazás javítása	Az írásbeli munkák javítása, a típushibák megbeszélése. Differenciálás: • a fogalmazás javítása alaki, helyesírási és tartalmi szempontból, • kreatív szövegalkotás. Mf. 86. o.	Személyes kompetencia: önállóság. A hatékony, önálló tanulás: kritikai gondolkodás, figyelem összpontosítása, problémamegoldó képesség. Szociális kompetencia: tolerancia.	A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.
A HÍR				
41.	A hír	Újságban megjelent hír tartalmi és formai megfigyelése, vizsgálata. Újsághírek vizsgálatával a hír megértéséhez szükséges adatok összegyűjtése (hely, idő, esemény, szereplők). Hiányos hír kiegészítése. Mf. 56-57. o.	A hatékony, önálló tanulás: • önálló információszerzés képessége, • olvasáskészség, szövegértés, • lényegkiemelés. Anyanyelvi kommunikáció: helyesírási képesség.	A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Fogalmak: hír

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
42.	Hír fogalmazása	Aktuális hírek keresése újságban. Hír fogalmazása megadott adatok felhasználásával. Megtörtént eseményről hír írása. Olvasott szöveg elmondása a műfaj változtatásával. Ismert mesék egy-egy jelentősebb eseményéhez hír készítése. Mf. 58. o.	Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: - példakeresés, - lényegkiemelés.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.
AZ ÜZENETVÁLTÁS LEHETŐSÉGEI				
43.	A levélírás	Irodalmi alkotásokban található levelek elemzése. A levél jellemzőinek a kiemelése. A levélírás szerkesztési és formai ismertetőinek megfigyelése, vizsgálata, elsajátítása. A helyzethez illő megszólítások, a levél hangneme, stílusa, köszönés, keltezés, aláírás. Hivatalos és magánjellegű levelek gyűjtése, elemzése, sajátosságaik megfigyelése. A levél feladója és címzettje közötti kapcsolat megfigyelése. Mf. 59-61. o.	A hatékony, önálló tanulás: - sajátosságok felismerése, - azonosság, különbözőség megállapítása, - olvasáskészség, szövegértés. Anyanyelvi kommunikáció: helyesírás képesség.	A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Fogalmak: levél

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
44.	Az írásbeli üzenetváltás lehetőségei	Kötetlen beszélgetés a levelezés régebbi és mai szerepéről. A levélírás műfaji sajátosságainak megfigyelése. A levél leíró és elbeszélő részeinek megkülönböztetése. Elkezdett levél folytatása a levélíró és a címzett kapcsolatának megfelelően. A válaszlevél jellemzőinek a kiemelése (tartalma, felépítése). A hagyományos és az elektronikus levélváltás összehasonlítása. Rövid elektronikus levél megfogalmazása. Mf. 62-63. o.	A hatékony, önálló tanulás: - azonosság, különbözőség megállapítása, - önálló ismeretszerzés. Anyanyelvi kommunikáció: önkifejezéshez szükséges nyelvi képesség. Normatív kompetencia: szabálykövető képesség. Digitális kompetencia: elektronikus kommunikáció.	Önálló írásbeli fogalmazások készítése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleg szövegmegismétlés kerülése. Fogalmak: levél, e-mail.
45.	A levélírásról tanultak gyakorlása. A boríték címezése, felbélyegzése, a levélfeladás	A tanuló élethelyzetébe illeszkedő igazi levél megírása. A levélírás tartalmi és formai elemeinek (megszólítás, bűcsúzás, aláírás, keltezés) helyes alkalmazása. Az elkészült levél tartalmi és formai elemzése, javítása. A levélírás illemszabályainak megbeszélése. Szükség esetén az előző órán írt levél javítása, átmásolása levélpapírra. Boríték címezése, felbélyegzése, feladása. A levélfeladási módok megbeszélése. Szituációs játék: levélfeladás a postán	Anyanyelvi kommunikáció: önkifejezéshez szükséges nyelvi képesség. A hatékony, önálló tanulás: a tanultak alkalmazásának képessége. Személyes kompetencia: önértékelés, önellenőrzés.	Levélírás, levélcímzés. A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
46.	Üdvözlőlap írása	Mf. 65. o. Különféle alkalmakra szóló üdvözlőlapok gyűjtése. Azonosság és különbség a levél és az üdvözlőlap között. Az alkalom és az üdvözlőt tartalmának megfigyelése. Az üdvözlő formai jellemzőinek összegyűjtése konkrét példák segítségével. Az üdvözlőtírás szabályainak megfogalmazása. Különböző – szokásos alkalmakra szóló – üdvözlők szövegezése. Az üdvözlőlap feladója és címzettje közötti kapcsolat megfigyelése. A mondatok variálása a kommunikatív célnak megfelelően. Mf. 66-67. o.	A hatékony, önálló tanulás: • azonosság, különbözőség megállapítása, • lényegkiemelő képesség. Narratív kompetencia: dolgok közlésének képessége. Anyanyelvi kommunikáció: nem verbális önkifejezés képessége. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: esztétikus íráskép.	A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével. Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása.
47.	Meghívó készítése	Különféle alkalmakra szóló meghívók gyűjtése. Azonosság és különbség a hír és a meghívók között. Az alkalom és a meghívó tartalmának megfigyelése. A meghívó formai jellemzőinek összegyűjtése konkrét példák segítségével. A meghívókészítés szabályainak megfogalmazása. Különböző – szokásos alkalmakra szóló – meghívók szövegezése közös, majd önálló munkával. Mf. 68. o.	A hatékony, önálló tanulás: lényegkiemelő képesség, elemzés. Személyes kompetencia: önállóság. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: elképzelések kreatív kifejezése. Narratív kompetencia: dolgok közlésének képessége. Anyanyelvi kommunikáció: nem verbális önkifejezés képessége.	A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
				Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. Fogalmak: meghívó
48.	Rövid üzenetek: értesítés, SMS, hirdetés	Mf. 69-71. o.	Anyanyelvi kommunikáció: önkifejezéshez szükséges nyelvi képesség. A hatékony, önálló tanulás: lényegkiemelő képesség, elemzés. Személyes kompetencia: önállóság. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: elképzelések kreatív kifejezése. Narratív kompetencia: dolgok közlésének képessége.	A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével. Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. Fogalmak: értesítés; hirdetés; SMS

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
49.	Önálló levélírás választott címezettnek	Magánjellegű levél megfogalmazása ismerősnek, barátoknak. A levélírásról tanultak alkalmazása. Szempontok: a tartalmi és formai elemek helyes alkalmazása, szöveg folyamatossága, a választott címezettnek megfelelő stílus. A helyesírási szótár használata. Önellenőrzés. Mf. 83-85. o. Mf. 87. o.	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: tervezés. Anyanyelvi kommunikáció: kreatív szövegalkotás, a nyelvi kompetencia rugalmas és rutinszerű alkalmazása, egyéni közlési stratégia kialakítása . Személyes kompetencia: önállóság. A hatékony, önálló tanulás: kritikai gondolkodás, a megszerzett tudás alkalmazása.	Levélírás. Szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címezett személyének figyelembevételével. Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása.
50.	Az önállóan készített fogalmazás javítása	Az írásbeli munkák javítása, a típushibák megbeszélése. Differenciálás: - a fogalmazás javítása alaki, helyesírási és tartalmi szempontból, - kreatív szövegalkotás. Mf. 86. o.	Személyes kompetencia: önállóság. A hatékony, önálló tanulás: kritikai gondolkodás, figyelem összpontosítása, problémamegoldó képesség. Szociális kompetencia: tolerancia.	A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.
A NAPLÓ				

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
51.	A napló. Napló készítése	A napló megismerése irodalmi példán. A naplóírás céljának megfogalmazása. A napló tartalmi és formai jegyeinek megfigyelése. Jelentősebb események megörökítése napló formájában. Egy közelmúltban átélt esemény vagy egy hét történetének rövid leírása időrendben. Egyéni vélemények megfogalmazása az eseményekkel kapcsolatban. Mf. 72-73. o.	A hatékony, önálló tanulás: lényegkiemelés. Személyes kompetencia: önkifejezés. Anyanyelvi kommunikáció: különféle közlési helyzetek alkalmazása. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: érzések kreatív kifejezése.	A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.
ÖSSZEFOGLALÁS, RENDSZEREZÉS				
52.	A tanult ismeretek ismételése, rendszerezése. A tanult ismeretek alkalmazása a szövegalkotás során	A tanév folyamán a leírás tartalmi, szerkezeti jellemzőiről, a bemutatás sorrendjéről, nyelvi eszközök alkalmazásáról, a hírről, a levélíráról, az üdvözlések írásáról, a meghívók készítéséről szerzett tapasztalatok összegzése. A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása szövegalkotásakor. Szemléletes leírások készítése. A műfajnak és a témának megfelelő nyelvi-stilisztikai eszközök kiválasztása, használata. Az írásbeli fogalmazások elemzése, javítás a tanító irányításával. Mf. 80-81. o. Mf. 74-75. o.	Anyanyelvi kommunikáció: kommunikációs képesség, különféle közlési helyzetek felismerése, szóbeli kapcsolattartás. A hatékony, önálló tanulás: a tananyag összefüggéseinek megértése, lényegkiemelés, összefüggéslátás, logikai gondolkodás, képi információk feldolgozása. Matematikai kompetencia: kombinatív képesség. Természettudományos kompetencia: környezettudatosság. Szociális kompetencia: együttműködés.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. Önálló írásbeli fogalmazások készítése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleges szóismétlődés kerülése.

Óra	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
			Személyes kompetencia: önálló tanulás.	
53.	A tanult ismeretek alkalmazása a szövegalkotás során	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása szövegalkotásakor. Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A fogalmazásokba párbeszédes részek illesztése. Eseményekről hír, levél, e-mail megfogalmazása. Az önálló szövegalkotások elemzése, javítása a megismert szövegalkotási szabályok felidézésével. Mf. 76-77. o.	Természettudományos kompetencia: környezettudatos magatartás. Anyanyelvi kommunikáció: szóbeli kapcsolattartás, szóbeli és írásbeli szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: a tanultak alkalmazása, képi információk feldolgozása. Személyes kompetencia: kreativitás, képzelet.	A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szövegalkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. Önálló írásbeli fogalmazások készítése. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarassal, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a főleg szóismétlődés kerülése.
54.	Útravaló	Írói vallomások (Janikovszky Éva, Szabó Magda, Lázár Ervin) elolvasása, megbeszélése. Tanulói gondolatok a fogalmazásóráról. A tanévben írt legjobb fogalmazások fölolvassása. Mf. 78-79. o.	Szociális kompetencia: tolerancia, tisztelet és mások megismerésének igénye. Személyes kompetencia: önismeret. Anyanyelvi kommunikáció: szövegalkotás, nyelvi kompetencia rugalmas és rutinszerű alkalmazása. A hatékony, önálló tanulás: olvasáskészség, szövegértés.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén minimum vastag betűvel	A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse. Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát. Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket. Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával. A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.
---	--

Nyelvtan

4.osztály

Fülöp Mária - Szilágyi Ferencné: Nyelvtan és helyesírás munkatankönyvéhez
AP-040307

Kecskemét, 2018. szeptember 1.

Szabó Ildikó

Bevezetés

Ez a tanmenetjavaslat a 4. évfolyamos *Nyelvtan és helyesírás* tankönyvhöz készült, amelynek tananyagtartalma igazodik a *Nemzeti alaptanterv* és a *Kerettanterv* által meghatározott ismeretekhez, a nevelési-fejlesztési célokhoz, a fejlesztési követelményekhez a kisiskolások életkori sajátosságait figyelembe véve.

A tanmenetjavaslat a tankönyv felépítését követi. A tanév eleji ismétlés után a főnévről szerzett ismeretek bővítése következik. Ebben a témában a tulajdonnevek fajtáinak részletes tárgyalása történik. Ezután kerül sor a névelők és a névutók szerepének megfigyeltetésére, a névelők helyes használatának és a névutók helyesírásának a gyakorlására. A melléknév ismétlése után az -i képzős melléknévek helyesírása következik, amely kiegészítő tananyag. Új tananyag a számnév. A fogalom tisztázása után a számnév fajtáival és helyesírásával foglalkozunk. Az ige ismétlése után a háromféle igemód megfigyeltetése következik, amelyek közül részletesebben foglalkozunk – igevégződés szerinti csoportokban – a felszólító módú igék helyesírásával.

Megjegyzés:

Iskolánk helyi tantervében a magyar nyelv és irodalom tantárgy heti óraszám 7

A tantárgyak felosztása: olvasás: 3 óra/hét éves óraszám: 108

fogalmazás: 1.5 óra/ hét	1. félév: 2 óra/hét	éves óraszám: 54
	2. félév: 1 óra/ hét	

nyelvtan: 2,5 óra/hét	1. félév: 2 óra/hét	éves óraszám: 90
	2. félév: 3 óra/hét	

A nyelvtan többlet óráit helyesírás gyakorlására, differenciált képességfejlesztésre szánjuk. A normál tanmenetet a rugalmas tanmenet ide vágó anyagával fésültem össze. Ezeket az órákat beépítettem a tanmenetbe és barna színnel számoztam.

Témák	Új tananyag feldolgozása	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés	Teljes óraszám 10% 90 óra
Miből épül fel beszédünk és írásunk?	2	10	10+2
A főnév, a névelő, a névutó	12	6	16+2
A melléknév	1	4	4+1
A számnév	5	4	9
A névmás	3	0	3
Az ige	16	14	27+3
Tanév végi ismétlés	0	13	12+1
összesen:	39	51	81+9=90

A szabadon felhasználható 10% -os órákat kék színnel jelöltem.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
1.	Miről tanulunk az anyanyelvi órákon?	A taneszközökben való eligazodást segítő jelek tanulmányozása. Az információk megkeresése. A tankönyv, a munkafüzet megismerése, használata. A tartalomjegyzék használata. Tk. 3-4. o.; Mf. 3. o.	Anyanyelvi kommunikáció: hangos olvasási képesség, az olvasott szöveg megértése. A hatékony, önálló tanulás: tájékozódási képesség, az információ kezelésének képessége. Szociális kompetencia: előrelátás, önállóság, nyitottság.	A magyar anyanyelv tanulásának ösztönzése. A hatékony tanulás megalapozása.
MIBŐL ÉPÜL FEL BESZÉDÜNK ÉS ÍRÁSUNK?				
2.	Miből épül fel beszédünk és írásunk?	A nyelv építőelemeinek szerepe. Szavak jelentése, szótárhasználat. Szóépítés betűkből. Mondat és szövegalkotás. Tk. 5. o.; Mf. 4.	Anyanyelvi kommunikáció: szövegértés, szövegalkotás; kreatív nyelvhasználat. A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (következtetés, általánosítás).	A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése.
3.	A szöveg	Szöveg és mondathalmaz összehasonlítása. Szöveg szerkesztése mondatok sorba rendezésével, szétválogatásával. A szövegbe nem illő mondatok kiválasztása. Szövegalkotás megadott mondatok témához illő folytatásával. Tk. 6-7.; Mf. 5.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (logika, ok-okozati összefüggések). Szociális és állampolgári kompetencia: kommunikáció, együttműködés a társakkal. Anyanyelvi kommunikáció: olvasás, szövegértés, szövegalkotás.	A szöveg tartalmi jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról. Fogalmak: szöveg.
4.	A mondat	Szöveg mondatainak vizsgálata, tapasztalatok megfogalmazása. A szavak sorrendje a mondatban. A helyes szórend megállapítása. Szórend variációk (helyes, helytelen). Tagolatlan szöveg mondatokra tagolása. Mf. 6.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasás, szövegértés, szövegalkotás; a helyesírási tudatosság alapozása. A hatékony, önálló tanulás: feladat- illetve problémamegoldó képesség.	A mondat jellemzőinek ismerete. A szórend szerepe a hangsúlyozásban.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
5.	A mondatfajták	A különböző mondatfajták felismerése, a beszélő szándékának megfelelő mondat alkotása, kiválasztása. Mondatvégi írásjelek pótlása. A különböző fajtájú mondatok felolvasása helyes ejtéssel, hanglejtéssel. Tk. 8-9.; Mf. 7-9.	Anyanyelvi kommunikáció: szövegértés, szövegalkotás. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: kreatív nyelvhasználat és stílus; verbális és nem verbális kommunikáció.	A kijelentő, a kérdő, a felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben. A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén.
6.	Állítunk és tagadunk (kiegészítő tananyag)	Az állító és a tagadó mondatok összehasonlítása. Állítások tagadása, ellentétek megfogalmazása tagadással. Megegyező tartalom kifejezése állítással és tagadással. Tiltó mondatok fogalmazása. Az állító és a tagadó mondatok, és a különböző mondatfajták összefüggései. Tk. 10-11.; Mf. 10-11.	Anyanyelvi kommunikáció: szövegértés, szövegalkotás. A hatékony, önálló tanulás: feladat- illetve problémamegoldó képesség; gondolkodási képességek (megfigyelés, következtetés, logika).	Az állító és a tagadó mondatok tartalma. Fogalmak: állító mondat, tagadó mondat, tiltó mondat.
7.	A szavak	Mondatok szavakra tagolása. Rokon értelmű, ellentétes jelentésű, azonos alakú, többjelentésű szavak helyes használata. A szófajok felismerése és értelmezése, csoportosítása a tanult szempontok szerint. Tk. 12. o., 13/4-5. 14/7-8.; Mf. 12-13.	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: tudatos és kreatív nyelvhasználat, szókincs. Anyanyelvi kommunikáció: értelmező szó- és szövegolvasás.	A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata. A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.
8.	A szavak helyesírása	Hiányos szövegek kiegészítése a megfelelő szófajú szavakkal, szóalakokkal. Szókapcsolatok, mondatok, szövegek szerkesztése a tanult szófajok nyelvtani és helyesírási ismereteinek alkalmazásával. Tk. 14-15.; Mf. 14-15. o.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskészség, szövegértési képesség, helyesírási képesség. A hatékony, önálló tanulás: kreatív gondolkodás. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: esztétikus íráskép.	Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek; ragos főnevek.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
9.	Az egyszerű és összetett szavak (kiegészítő tananyag)	Nyelvi jelenségek tapasztalatokra épülő megfigyeltetése. Az összetett szavak szerepe beszédünkben, szókincsfejlesztés. Összetett szavak alkotása egyszerű szavak összekapcsolásával. Az összetett szó elő- vagy az utótagjának pótlása. Az összetett szavak elválasztási szabályának megfogalmazása, az elválasztás gyakorlása. Tk. 16-17.; Mf. 16-17. o.	A hatékony, önálló tanulás: feladat- illetve problémamegoldó képesség; a helyesírás alapozása. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: választékos nyelvhasználat, kifejezés mód, szókincs.	Az egyszerű és az összetett szavak jelentése. Szóalkotások: összetett szavak. Az összetett szavak elválasztása. Fogalmak: egyszerű szó, összetett szó.
10.	Differenciált képességfejlesztés. A mondatokról és a szavakról tanultak gyakorlása	A tanultak alkalmazása feladatmegoldás, írástevékenység során. Az írásbeli munkák ellenőrzése önállóan vagy tanítói segítséggel, a hibák javítása. Tk. 18. o.	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: tanulási képesség önállóan és csoportban. A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (megfigyelés, memória); írásrutin és helyesírás.	A rokon értelmű, az egyszerű és az összetett szavak helyes használata. A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben. A különböző mondatfajták helyes használata a szövegben.
11.	Tanév eleji felmérés: tájékozódás a tanulók ismereteiről	<i>A tanév eleji felmérés</i> (A és B változat) feladatainak önálló megoldása:	A hatékony, önálló tanulás: a megszerzett tudás alkalmazása. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: egyéni munkavégzés, elhatározottság. Anyanyelvi kommunikáció: helyes és kreatív nyelvhasználat, helyesírási képesség, íráskészség. Személyes kompetencia: önbizalom, önállóság, önellenőrzés.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
			Esztétikai-művészeti tudatosság és kife- jezőképesség: esztétikus íráskép.	
12.	Az írásbeli munkák javí- tása	Az írásbeli munkák javítása, a típushibák megbeszélése. Differenciálás: - a típushibák javítása, egyéni korrek- ció, gyakorlás. - anyanyelvi játékok, kreatív szöveg- alkotás, tehetséggondozás.	Személyes kompetencia: önállóság. Szociális kompetencia: tolerancia. A hatékony, önálló tanulás: a figyelem összpontosítása, problémamegoldó ké- pesség, kritikai gondolkodás.	
A SZÓFAJOKRÓL TANULTAK BŐVÍTÉSE A FŐNÉV				
13.	A főnév fogalma, jelen- tése, fajtái	A főnév jelentésének, fogalmának felidé- zése. Főnevek felismerése jelentésük alapján, csoportosításuk: köznevek, tulaj- donnevek. A tulajdonnevek helyesírásá- nak gyakorlása. Tk. 20-21.; Mf 18-19.	Anyanyelvi kommunikáció: a helyesírás alapozása. A hatékony, önálló tanulás: gondolko- dási képességek (felismerés, csoportosí- tás, hozzárendelés...); feladat- illetve problémamegoldó képesség.	A főnév felismerése és megneve- zése szócsoporthoz, mondatban és szövegben. A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. A köznevek és a tu- lajdonnevek helyes írásmódja. Fogalmak: főnév, köznévi, tulajdon- név.
14.	A toldalékos főnevek	A toldalékos főnevek szerepe a mondat- ban. A főnevek toldalékolása, a többes számú és a ragozott főnevek felismerése és helyes- írása. Toldalékok pótlása, szóváltozás megfi- gyelése. Tk. 22.; Mf. 20-22.	Anyanyelvi kommunikáció: írásrutin, he- lyesírás. Kezdeményező-képesség és vállalkozói kompetencia: feladat- illetve probléma- megoldó képesség. Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymás taní- tása, tolerancia.	A toldalékos főnevekben a szó- tő felismerése, a toldalékok jelölése. Szavak toldalékos alakjának alko- tása. Fogalmak: szó, szótő, toldalék.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
15.	A toldalékos főnevek. A -val, -vel toldalékos főnevek helyesírása	<i>Kivel? Mivel?</i> kérdésre válaszoló toldalékos főnevek megfigyelése, szabály megfogalmazása. Főnevek toldalékolása, szabályalkalmazás. A -val, -vel toldalékos főnevek felismerése. Mondatalkotás, kiegészítés. Tk. 23.; Mf. 23-25.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (logika, szabály, összefüggés felfedezése); tudatosság a helyesírásban, szabályalkalmazás. Anyanyelvi kommunikáció: olvasás, szövegértés, szövegalkotás.	A toldalékos főnevekben a szótő felismerése, a toldalékok jelölése. Szavak toldalékos alakjának alkotása. A -val, -vel toldalékos (ragos) főnevek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben.
16.	A tulajdonnév fajtái	A tulajdonnév fajtái, köznevek hozzárendelése tulajdonnevekhez. Anyanyelvi tapasztalatszerzés. Helyesírási szabály felidézése, alkalmazása. Tk. 24-25.	A hatékony, önálló tanulás: felfedező, induktív tanulás; gondolkodási képességek (felismerés, csoportosítás, hozzárendelés...).	A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynévek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.
17.	A személynévek helyesírása	A személynévek helyesírása: család és utónévek, illetve becenevek. Szavak használata köznévként és tulajdonnévként (molnár-Molnár). Magyar családnevek gyűjtése. Híres magyar emberek nevének írása (hagyomány elve). Tk. 26-27.; Mf. 26-27.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodás (megfigyelés, emlékezet, összefüggések). Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymástól tanulás. Anyanyelvi kommunikáció: a helyesírás tudatossága.	A személynévek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben. A hagyomány elve. Fogalmak: személynév.
18.	Az állatnevek helyesírása	Állatnevek keresése, megfigyelése az ismert irodalmi művekben. Helyesírási szabály megfogalmazása. Gyakorlatok állatnevekkel: névadás, válogatás, gyűjtés. Az állatok jellemzői és a nevek kapcsolata. Tk. 28.; Mf. 28-29.	Anyanyelvi kommunikáció: kreatív anyanyelvi gondolkodás, ötletesség; olvasás, szövegértés, helyesírás. Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség. Természettudományos kompetencia	Az állatnevek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben. Fogalmak: állatnév.
19.	A földrajzi nevek helyesírása	Földrajzi nevek gyűjtése. Egyelemű és többelemű földrajzi nevek írásának megfigyelése. Térképhasználat.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (felismerés, általánosítás, alkalmazás...).	A lakóhely és környéke földrajzi neveinek, illetve ismert magyar földrajzi nevek helyes írásmódja.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
<u>20.</u>	Differenciált képesség- fejlesztés. A földrajzi ne- vek helyesírásának gya- korlása	A lakóhely és környékének tipikus föld- rajzi nevei. Szabályalkotás, alkalmazás. Tk. 29-30.; Mf. 30-31. Egyelemű és többelemű földrajzi nevek gyűjtése, csoportosítása. Térképhaszná- lat. Földrajzi nevek kezdőbetűjének pótlása szövegben, szóhalmazban. Egyelemű földrajzi nevek alkotása meg- adott betűkből. Mf. 30-31. o.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasás, szö- vegértés. Természettudományos kompetencia Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskész- ség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. Matematikai kompetencia: az osztályo- zás képessége. A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	A földrajzi nevek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben. Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
21.	Az intézménynevek he- lyesírása	Megfigyelésre, tapasztalatokra épülő, induktív ismeretszerezés. Az intézmények tulajdonnévének megfi- gyelése, helyesírási szabály alkotása, alkal- mazása. A lakóhely környékének fontosabb intéz- ményei, nevük leírása. Intézménynevek gyűjtése, leírásuk, betű- pótlás. Tk. 31-32.; Mf. 32-33.	A hatékony, önálló tanulás: gondolko- dási képességek (megfigyelés, felismerés, általánosítás); a helyesírás alapozása , tu- datos szabályalkalmazás. Anyanyelvi kommunikáció: a nyelvi tudatosság fo- kozása, szabályalkalmazás. Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymástól ta- nulás.	A lakóhely és környéke intézményneveinek, illetve ismert magyar intézménynevek helyes írásmodja. Az intézmények neve helyesírásá- val kapcsolatos szabályok alkalma- zása különböző írástevékenységek- ben. Fogalmak: intézménynév.
<u>22.</u>	Differenciált képesség- fejlesztés. Az intézmény- nevek helyesírásának gyakorlása	Intézménynevek gyűjtése, lejegyzése; al- kotása megadott szempontok szerint. Intézménynevek kezdőbetűjének pótlása szövegben, szóhalmazban. Intézménynév alkotása megadott betűk- ből. Mf. 32-33. o.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskész- ség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
23.	A címek helyesírása	Címek csoportosítása. Könyvek és újságok címének összehasonlítása, helyesírási különbségek felfedezése. Szabályalkotás. Címadás képeknek, verseknek. Tk. 33.; Mf. 34-35.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (megfigyelés, felismerés, általánosítás). Anyanyelvi kommunikáció: olvasás, szövegértés; a nyelvi tudatosság, helyesírás.	A címek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben. Fogalmak: cím.
<u>24.</u>	Differenciált képesség-fejlesztés. A címek helyesírásának gyakorlása	Könyvek és újságok címének csoportosítása, összehasonlítása, helyesírási különbségek felfedezése. Újságok és folyóiratok címének összeállítása kódok segítségével. Különböző alkotások (festmények, versek...) címének lejegyzése. Mf. 34-35. o.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskészség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. Matematikai kompetencia: az osztályozás képessége. A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
25.	A márkanevek helyesírása	A márkanevek szerepe a mindennapi életben. Megfigyelés helyesírási szempontból, általánosítás, szabályalkotás. Márkanevek gyűjtése. Ismert márkanevek képhez, köznévhez rendelése. Tk. 34.; Mf. 36.	A hatékony, önálló tanulás: önálló tanulási képességek (figyelem, gondolkodás, emlékezet), feladatmegoldó rutin. Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymástól tanulás. Idegen nyelvi kommunikáció: márkanevek helyes kiejtése, leírása.	A márkanevek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben. Fogalmak: márkánév.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
26.	A főnévről tanultak rendszerezése, összefoglalása	A főnévről tanultak rendszerezése. A főnév fajtái, jellemzői. A tulajdonnevek helyesírásának gyakorlása, szabályalkalmazás. Csoportosítás, szókeresés, rendszerezés kooperatív munkával. Tk. 35-36.; Mf. 37-39.	Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymástól tanulás. A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (memória, rendszerezés). Anyanyelvi kommunikáció: írásrutin és helyesírás.	A főnevek felismerése, csoportosítása. A főnevek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben.
27.	Felmérés: tájékozódás a tanulók A főnév témakörben szerzett ismeretéről	A főnév felmérés (A és B változat) feladatainak önálló megoldása:	A hatékony, önálló tanulás: a megszerzett tudás alkalmazása. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: egyéni munkavégzés, elhatározottság. Anyanyelvi kommunikáció: helyes és kreatív nyelvhasználat, helyesírási képesség, íráskészség. Személyes kompetencia: önbizalom, önállóság, önellenőrzés. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: esztétikus íráskép.	
28.	Az írásbeli munkák javítása	Az írásbeli munkák javítása, a tipushibák megbeszélése. Differenciálás: - a tipushibák javítása, egyéni korrekció, gyakorlás. - anyanyelvi játékok, kreatív szövegalkotás, tehetséggondozás.	Személyes kompetencia: önállóság. Szociális kompetencia: tolerancia. A hatékony, önálló tanulás: a figyelem összpontosítása, problémamegoldó képesség, kritikai gondolkodás.	
29.	A névelő	Fogalomalkotás nyelvi tapasztalat alapján. A határozott és határozatlan névelő szerepének, használatának megfigyelése.	A hatékony, önálló tanulás: önállóság az információszerzésben, a feladatvégzésben.	A névelő felismerése és megnevezése szójelentés alapján mondatban és szövegben. A névelők szerepének ismerete. A névelők helyes használata.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
		Névelők felismerése, pótlása mondatokban, szövegben. Tk. 37-38.; Mf. 40-41.	Anyanyelvi kommunikáció: helyes, igényes nyelvhasználat és helyesírás; értelmező olvasás, szövegértés.	Fogalmak: névelő, határozott névelő, határozatlan névelő.
30.	A névutó	Megfigyelésre, tapasztalatokra épülő, induktív ismeretsajátítás. A névutó szerepe, használata, helyesírása. Névutós főnevek alkotása, elemzése. Névutós főnevek felismerése szövegben, névutók pótlása. Tk. 39-40.; Mf. 42-43.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasás, szövegértés; a helyesírási tudatosság alapozása, szabályalkalmazás. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: feladat- illetve problémamegoldó képeség .	A névutó felismerése és megnevezése szójelentés alapján mondatban és szövegben. A névutók szerepének ismerete. A névutós szerkezetek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben. Fogalmak: névutó.
A MELLÉKNÉV				
31.	A melléknév	A melléknévről szerzett eddigi ismeretek felelevenítése. A melléknév felismerése. A melléknevek helyes használata, szókincsfejlesztés, árnyalt kifejezőmód. A fokozott melléknevek szerepe, felismerése. A fokozás jelei. Tk. 41-42.; Mf. 44-45.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodás (megfigyelés, emlékezet, felidézés, alkalmazás) . Anyanyelvi kommunikáció: értelmező olvasás, szövegértés; a nyelvi tudatosság fokozása.	A melléknév felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben. A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.
32.	A melléknevek helyes használata	Melléknevek alkotása, gyűjtése. A melléknevek helyes használatának tudatosítása mondatokban, szövegben. A szóismétlés elkerülése melléknevek használatával. Tk. 43-44.	Anyanyelvi kommunikáció: értelmező olvasás, szövegértés; a nyelvi tudatosság fokozása .	A melléknevek felismerése, helyes használata a mondatban és a szövegben.
33.	A tulajdonnévből képzett melléknevek (kiegészítő tananyag)	Szabályalkotás nyelvi tapasztalat, megfigyelés alapján.	Szociális és állampolgári kompetencia: tanulási képesség önállóan és csoportban.	Szóalkotások: tulajdonnévből képzett melléknevek. Az egyelemű -i képzős

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
		Tulajdonnevek átalakítása, szó szerkezetek alkotása. Kiegészítés, betűpótlás, tollbamondás. Tk. 45.; Mf. 48.	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: nyelvi tudatosság, szabályalkalmazás; összetett intellektuális képességek.	melléknevek írásmódja.
34.	A melléknevek helyesírása	A melléknevek helyesírása (ó, ő, ú, ű végű melléknevek, j-ly pótlása, mássalhangzók hosszúsága). Mondatok, szövegek kiegészítése melléknevekkel. Tematikus szógyűjtések párban, csoportban. Fokozott melléknevek helyes használata és írása. Tulajdonnévből képzett melléknevek. Tk. 46.47; Mf. 46-47.	A hatékony, önálló tanulás: önállóság a feladatmegoldásban önellenőrzésben. Anyanyelvi kommunikáció: a helyesírás tudatosság alapozása; szabályalkalmazás, írásrutin; a nyelvi tudatosság fokozása, az alkalmazás képessége; értelmező olvasás, szövegértés.	A hangok időtartamának jelölése a melléknevekben. A j hang biztonságos jelölése a begyakorolt szókészlet körében. Az -ó, -ő; -ú, -ű végű melléknevek helyesírása. A fokozott melléknevek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben.
35.	A melléknévről tanultak rendszerezése, összefoglalása	A melléknévről tanultak rendszerezése. Melléknevek felismerése, gyűjtése. A melléknevek helyesírásának gyakorlása, szabályalkalmazás. Rokon értelmű és ellentétes jelentésű melléknevek. Tk. 48.; Mf. 49-51.	Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymástól tanulás. A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (memória, rendszerezés). Anyanyelvi kommunikáció: írásrutin és helyesírás.	A melléknevek felismerése, csoportosítsa. A melléknevek helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben. Megjegyzés: Témazáró dolgozat írása ez után az óra után. Külön bontottam a melléknév és a számnév felmérését. (36.Óra)
A SZÁMNÉV				
36.	A számnév	Fogalomalkotás nyelvi tapasztalat alapján, induktív módon. A számnév jelentése, szerepe a beszédben, írásban. A számnevek felismerése, használata.	A hatékony, önálló tanulás: önállóság az információszerzésben, a feladatvégzésben. Anyanyelvi kommunikáció: értelmező olvasás, szövegértés, szövegalkotás.	A számnév felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
		A számnevek írása számjeggyel és betűvel. Tk. 49-51.; Mf. 52.	Matematikai kompetencia: számok helyesírása.	Fogalmak: számnév.
37.	A számnév fajtái	Fogalomalkotás nyelvi tapasztalat alapján. Megfigyelés, összehasonlítás. A határozott és határozatlan számnév a szövegekben. Mondatok, szó szerkezetek kiegészítése számnevekkel. Tk. 52.; Mf. 53.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodási képességek (rendszerezés, csoportosítás). Anyanyelvi kommunikáció: értelmező olvasás, szövegértés. Matematikai kompetencia: számnevek helyesírása.	A számnév fajtái. A határozott és a határozatlan számnév felismerése, megnevezése. A határozatlan számnevek fokozása. A fokozott számnévi alakok helyes használata. Fogalmak: határozott számnév, határozatlan számnév.
38.	A határozott számnév fajtái	Fogalomalkotás nyelvi tapasztalat alapján. Számnevek válogatása, csoportosítása jelentésük szerint. Kreatív feladatmegoldások felismert analógiák alapján. Számnevek alkotása betűkből. Tk. 53-54.; Mf. 54-55.	Matematikai kompetencia: logikus gondolkodás, összefüggések felfedezése. Anyanyelvi kommunikáció: értelmező olvasás, szövegértés, szövegalkotás; a nyelvi tudatosság fokozása.	A határozott számnév fajtái. A tőszámnév, a sorszámnév és a törtszámnév felismerése, megnevezése. Fogalmak: tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév.
39.	A számnevek helyesírása	Számjeggyel és betűvel írt toldalékos tő- és sorszámnév helyesírásának gyakorlása. Szabályalkalmazás, önellenőrzés. Mondatok kiegészítése toldalékos számnévvel. A határozatlan számnevek fokozott alakjainak helyesírása. Tk. 55-56.; Mf. 56-58.	Matematikai kompetencia: számnevek helyes lejegyzése. A hatékony, önálló tanulás: önállóság az információszerezésben, a feladatvégzésben; gondolkodási képességek (megfigyelés, szabályalkotás). Anyanyelvi kommunikáció: írásrutin, helyesírás, szabálykövetés.	Számnevek, toldalékos (ragos) számnevek, sorszámnév írása számjeggyel, betűvel.
40.	A keltezés helyesírása	A keltezés változatainak összehasonlítása. Különbségek, szabályok megfogalmazása. Toldalék kapcsolása a napot jelölő számhoz. Aktuális dátum írása többféleképpen.	A hatékony, önálló tanulás: önállóság az információszerezésben, a feladatvégzésben. Anyanyelvi kommunikáció: a verbális gondolkodás fejlesztése; a nyelvi tudatosság fokozása	A keltezés többféle írásmódja. A keltezés többféle formájának alkalmazása különböző írástevékenységekben. Fogalmak: keltezés.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
		Tk. 57.		
41. 42.	Differenciált képesség- fejlesztés. A számnév he- lyesírásának gyakorlása A számnévről tanultak összefoglalása, rendsze- rezése	Tanult helyesírási szabályok felismerése és alkalmazása feladatmegoldás, írástevé- kenység során. Számnévek írása. Az írásbeli munkák el- lenőrzése önállóan vagy tanítói segítség- gel, a hibák javítás Rendszerező táblázat alapján a számnév- ről szerzett ismeretek összefoglalása ko- operatív munkával. Számnévek felismerése szövegben. Mon- datok kiegészítése a megfelelő számnév- vel. Tk. 58-60.; Mf. 59-61.	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: tanulási képesség önál- lóan és csoportban. A hatékony, önálló tanulás: gondolko- dási képességek (megfigyelés, memória); írásrutin és helyesírás. Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymástól ta- nulás. Anyanyelvi kommunikáció: értelmező olvasás, szövegértés; funkcionális nyelv- használat, helyesírás.	A számnevek helyes írás- módja. A számnevek felismerése, csopor- tosítsa. A számnevek helyesírásával kapcso- latos szabályok alkalmazása külön- böző írástevékenységekben.
43.	Felmérés: tájékozódás a tanulók A melléknév és A számnév témakörben szerzett ismereteiről		A hatékony, önálló tanulás: a megszer- zett tudás alkalmazása. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: egyéni munkavégzés, el- határozottság. Anyanyelvi kommunikáció: helyes és kreatív nyelvhasználat, helyesírási ké- peség, íráskészség. Személyes kompetencia: önbizalom, ön- állóság, önellenőrzés. Esztétikai-művészeti tudatosság és kife- jezőképeség: esztétikus íráskép.	
44.	Az írásbeli munkák javí- tása	Az írásbeli munkák javítása, a típushibák megbeszélése. Differenciálás: • a típushibák javítása, egyéni korrek- ció, gyakorlás.	Személyes kompetencia: önállóság. Szociális kompetencia: tolerancia. A hatékony, önálló tanulás: a figyelem összpontosítása, problémamegoldó ké- peség, kritikai gondolkodás.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
		anyanyelvi játékok, kreatív szövegalkotás, tehetséggondozás.		
A NÉVMÁS				
45.	A személyes névmás	A névmás fogalma. A személyes névmások felismerése szövegben. A személyes névmások helyes használata, ragozásuk. Mondatok kiegészítése a megfelelő személyes névmással. Tk. 61-62.; Mf. 62. o.; 63/5.	A hatékony, önálló tanulás: tudatosság, szabálykövetés a helyesírásban. Anyanyelvi kommunikáció: írásrutin, helyesírás. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: kreatív alkalmazás.	A személyes névmás felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben. Fogalmak: személyes névmás.
46.	A mutató névmás	A mutató névmások megfigyelése szövegben A mutató névmások helyes használata, ragozásuk. A névmások helyesírása. Tk. 63.; Mf. 63/6., 7., 8.	A hatékony, önálló tanulás: tudatosság, szabálykövetés a helyesírásban. Anyanyelvi kommunikáció: írásrutin, helyesírás. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: kreatív alkalmazás.	A mutató névmás felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben. Fogalmak: mutató névmás.
47.	A kérdő névmás	A kérdő névmások felismerése mondatokban. Kérdő névmások és a kérdő névmásokra felelő szavak megfeleltetése. Tk. 64.; Mf. 64-65.	A hatékony, önálló tanulás: tudatosság, szabálykövetés a helyesírásban. Anyanyelvi kommunikáció: írásrutin, helyesírás. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: kreatív alkalmazás.	A kérdő névmás felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben. Fogalmak: kérdő névmás.
AZ IGE				
48.	Az ige	Az ige, jelentésének megfigyelése: kifejez cselekvést, történést, létezést. Igék csoportosítása jelentésük szerint.	Anyanyelvi kommunikáció: szövegértés, szövegalkotás; funkcionális nyelvszemlélet kialakítása.	Az ige felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
		Mondatok kiegészítése igékkel, szövegalkotás. Tk. 65-66.; Mf. 66-67.	A hatékony, önálló tanulás: a verbális gondolkodás fejlesztése.	
49.	Az ige ragozása	Az igék egyes és többes száma, személyrag fogalma, szerepének vizsgálata. Szóelemzés, szótő és személyrag leválasztása. Szöveg átalakítása a cselekvő személynek megfelelően. Igeragozási gyakorlatok. Tk. 67.; Mf. 68-69.	Anyanyelvi kommunikáció: szövegértés, mondat- és szövegalkotás; a nyelvi tudatosság, helyesírás fejlesztése. Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymástól tanulás, tolerancia.	A személyes névmások és az igei személyragok kapcsolata. A ragos igealakok helyes írásmódja és használata.
50.	Az igeidők	Az igék idejének vizsgálata, összehasonlítása. Mondatok átalakítása, a cselekvés idejének megváltoztatása. Gyakorlatok: a múlt idejű ige helyesírása, a jövő idő kifejezésének lehetőségei. Tk. 68-69.; Mf. 70-72.	Anyanyelvi kommunikáció: a nyelvi tudatosság fokozása; szövegértés, szövegalkotás; írásrutin, helyesírás, szabálykövetés. Matematikai kompetencia: az osztályozás képessége. Természettudományos kompetencia: környezettudatosság.	Az igék idejének felismerése és megnevezése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igeidők helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben.
51.	Differenciált képességfejlesztés. A múlt és a jövő idejű igealakok helyesírásának gyakorlása	Az igeidők felismerése szövegben. Jelen idejű szöveg átalakítása múlt időjűvé. A múlt idejű jelének pótlása, az igék helyes leírása. Jövő idejű igealakok alkotása.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskészség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. Matematikai kompetencia: az osztályozás képessége.	Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
52.	Az igekötős igék	Az igekötős igék felismerése szövegben. Helyesírási szabályok felidézése példák alapján, majd alkalmazása. Igekötős igék csoportosítása helyesírásuk szerint. Igekötős igék pótlása szövegben. Tk. 70-71.; Mf. 73-75.	A hatékony, önálló tanulás: írásrutin, helyesírás, szabályalkalmazás; önállóság a feladatmegoldásban önellenőrzésben. Anyanyelvi kommunikáció: szövegértés, mondatalkotás.	Az igekötős igék helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
<u>53.</u>	Differenciált képesség- fejlesztés. Az igekötős igék helyesírásának gya- korlása	Az igekötős igék felismerése szóhalmaz- ban, szövegben. Igekötős igék alkotása, csoportosítása. Mondatok kiegészítése a megfelelő ige- kötős igével. Igekötős igéket tartalmazó tagolatlan szöveg, illetve betűsor szavakra tagolása. Mf. 73-75. o.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskész- ség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. Matematikai kompetencia: az osztályo- zás képessége. A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
54.	Az igék helyesírásának gyakorlása	Helyesírási problémák megfigyelése, elemzése, szabályok felidézése. Helyesírási gyakorlatok: magánhangzó- kat és mássalhangzókat jelölő betűk he- lyesírása, j hang jelölése az igékben. Kiej- téstől eltérő helyesírású igék betűkapcsol- atainak pótlása. A múlt idejű és az igekö- tős igék helyesírása. Mf. 76-79.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodás (megfigyelés, emlékezet, alkalmazás); ön- állóság a feladatmegoldásban önellenőr- zésben. Anyanyelvi kommunikáció: írásrutin, he- lyesírás, szabálykövetés. A hatékony, önálló tanulás: gondolko- dási képességek (logika, szabály, össze- függés felfedezése); felfedező ismeret- szerzés.	Az igék helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írastevékenységekben.
55.	Az igemódok	Megfigyelés, tapasztalatszerzés. Igék csoportosítása. Mondatok átalakítása: a cselekvés megva- lósulása feltételtől függ; kijelentést, köz- lést vagy felszólítást fejez ki. Tk. 72-73.	Anyanyelvi kommunikáció: szövegértés, mondat- és szövegalkotás.	Az igemód fogalma. Az igemódok és a mondatfajták kapcsolata. Fogalmak: igemód, kijelentő mód, feltételes mód, felszólító mód.
<u>56.</u>	Differenciált képesség- fejlesztés. Az igék helyes használatának és helyes- írásának gyakorlása	Mondatok kiegészítése a megadott igék toldalékos alakjaival. Megkezdett mondatok befejezése. Az igékből hiányzó betűk pótlása.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskész- ség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség.	Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
		Mf. 81/5-6.; 82/7-8.; 83/11.	A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
57.	Differenciált képesség-fejlesztés. Az igék helyes használatának és helyesírásának gyakorlása	Igék felismerése szövegben. Mondatok kiegészítése a megadott igék todalékos alakjaival. Mondatok átalakítása. Igekötős igék alkotása kódok alapján. Mf. 84-85.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskészség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
58.	Az ige kijelentő módja	Igék megfigyelése kijelentésekben, közlésekben. Kijelentő módú igék jelentés szerinti csoportosítása. A igeidők felismerése, igeragozási, helyesírási gyakorlatok. Tk. 74.	Szociális és állampolgári kompetencia: egymástól tanulás, tolerancia. Anyanyelvi kommunikáció: helyes nyelvhasználat, helyesírás; kreatív anyanyelvi gondolkodás.	A kijelentő módú igék helyesírása. Fogalmak: kijelentő mód.
59.	Az ige feltételes módja (kiegészítő tananyag)	A feltételes módú igék szerepe a beszédben. A megvalósulás feltételének megfogalmazása. A feltételes módú igék felismerése, a módjelek leválasztása. Mondatok kiegészítése feltételes módú igével. Igemódok és mondatfajták összefüggéseinek vizsgálata. Tk. 75-76.; Mf. 80-83.	Anyanyelvi kommunikáció: helyes nyelvhasználat, helyesírás; kreatív anyanyelvi gondolkodás.	Fogalmak: feltételes mód

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
60.	A feltételes módú igék helyes használata	A feltételes módú igealakok megfigyelése a beszédben, szövegben. A feltételes módú, E/1.-ű, alanyi ragozású igék helyes használatának gyakorlása (tudnék, adnék...). Nyelvhelyesség. Tk. 77-78.; Mf. 84-85.	A hatékony, önálló tanulás: probléma-megoldó és önellenőrző képesség. Anyanyelvi kommunikáció: tudatos nyelvhasználat; értelmező olvasás, szövegalkotás.	A feltételes módú igék helyes használata, helyesírása.
61.	Az ige felszólító módja (kiegészítő tananyag)	A felszólítást kifejező igék megfigyelése, elemzése. A módjel megkeresése. Felszólító módú igealakok felismerése. Mondatfajta és igemód kapcsolata. Felszólító mondatok helyes hangsúlyozása. Tk. 79.; Mf. 86-87.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodás (megfigyelés, elemzés, összehasonlítás). Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: önállóság a feladatmegoldásban önellenőrzésben.	A felszólító módú igék felismerése, helyes használata, helyesírása. Fogalmak: felszólító mód, felszólító mód jele.
62.	Az -l, -ll végű igék felszólító módú alakja	Mássalhangzó változás megfigyelése a -l, -ll végű igéknél. A kiejtéstől eltérő helyesírású felszólító módú igék írott és ejtett formájának összehasonlítása. Szótőkereső gyakorlatok, a szóelemzés elvének alkalmazása. A kiejtéstől eltérő helyesírású igék felismerése a mondatban hangoztatás után, az eltérést okozó hangkapcsolatok jelölése. Betűpótló, átalakító gyakorlatok. Tk. 80.; Mf. 88.	Anyanyelvi kommunikáció: helyes kiejtés, helyesírási képesség, szövegalkotás képessége, olvasáskészség, szövegértési képesség. A hatékony, önálló tanulás: a különbségek megfigyelése, vizuális és verbális emlékezet, koncentráció; önálló tanulás: gondolkodás (megfigyelés, elemzés, összehasonlítás).	Az -l, -ll végű felszólító módú igék helyes használata, helyesírása.
63.	Az -d, -gy végű igék felszólító módú alakja	Mássalhangzó változás megfigyelése a -d, -gy végű igéknél. A kiejtéstől eltérő helyesírású igék írott és ejtett formájának összehasonlítása. Szótőkereső gyakorlatok, a szóelemzés elvének alkalmazása.	Anyanyelvi kommunikáció: helyes kiejtés, helyesírási képesség, olvasáskészség, szövegértési képesség gondolatok értelmezése szóban.	A -d, -gy végű felszólító módú igék helyes használata, helyesírása.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
		Szavak átalakítása, a szótő utolsó és a toldalék első betűjének pótlása, tollbamondás, ellenőrzés, a hibák javítása. Tk. 81.; Mf. 89.	A hatékony, önálló tanulás: a különbségek megfigyelése, vizuális emlékezet, koncentráció, a tudás másokkal való megosztása.	
64.	Az -n, -ny végű igék felszólító módú alakja	Mássalhangzó változás megfigyelése a -n, -ny végű igéknél. Szótőkereső gyakorlatok, a szóelemzés elvének alkalmazása. A kiejtéstől eltérő helyesírású igék felismerése a mondatban hangoztatás után, az eltérést okozó hangkapcsolatok jelölése. Szavak átalakítása Közlést kifejező igék átalakítása felszólítást kifejezővé a megadott példák alapján. Mondatok kiegészítése a megadott igék toldalékos alakjaival. A mondatokból hiányzó igék pótlása. Betűpótlás a felszólítást kifejező igékben. Mf. 86/3.; 87. o.	Anyanyelvi kommunikáció: helyes kiejtés, helyesírási képesség , a szövegalkotás képessége, gondolatok értelmezése szóban. A hatékony, önálló tanulás: a különbségek megfigyelése, vizuális és verbális emlékezet, koncentráció, a tanultak alkalmazása. Matematikai kompetencia: az osztályozás képessége. Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskészség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	Az -n, -ny végű felszólító módú igék helyes használata, helyesírása.
65.	Differenciált képességfejlesztés. A felszólítást kifejező igék helyesírásának gyakorlása			Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
66.	Az -s, -sz, -z, -dz végű igék felszólító módú alakja	A felszólító mód jelének módosulása. Mássalhangzó változás megfigyelése az -s, -sz, -z, -dz végű igéknél. Szóelemzés, kiejtés és írás összehasonlítása. Az -s, -sz, -z, -dz végű kijelentő módú igék átalakítása felszólító módúvá. A változások megfigyelése, elemzése. Igék átalakítása. Tk. 83-84.; Mf. 91-92.	A hatékony, önálló tanulás: önállóság a feladatmegoldásban önellenőrzésben; gondolkodás (megfigyelés, elemzés, összehasonlítás). Anyanyelvi kommunikáció: szó- és írásbeli nyelvhasználat; anyanyelvi tudatosság, helyesírás.	A felszólító mód jelének módosulása. Az -s, -sz, -z, -dz végű igék módosult jele a felszólító módban. A felszólító módú igék helyes használata, helyesírása. Fogalmak: felszólító mód módosult jele.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
67.	Differenciált képesség- fejlesztés. A felszólítást kifejező igék helyesírásá- nak gyakorlása	Közlést kifejező igék átalakítása felszólítást kifejezővé a megadott példák alapján. Betűpótlás a felszólítást kifejező igékben. Mondatok kiegészítése a megadott ige toldalékos alakjaival. A mondatokból hiányzó igék pótlása. Fordított keresztretjtvény. Mf. 91-92.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskészség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
68.	A -t végű igék felszólító módú alakja	Mássalhangzó változás megfigyelése a -t végű igéknél. Szótőkereső gyakorlatok, a szóelemzés elvének alkalmazása. A -t végű kijelentő módú igék átalakítása felszólító módúvá. A változások megfigyelése, elemzése. Nyelvhelyességi hibák felismerése, javítása. Tk. 85-86.; Mf. 93-94.	Anyanyelvi kommunikáció: helyes kiejtés, helyesírási képesség, helyes nyelvhasználat, olvasáskészség, szövegértési képesség. A hatékony, önálló tanulás: a különbségek megfigyelése, következtetések. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: esztétikus íráskép.	A -t végű igék módosult jele a felszólító módban. A felszólító módú igék helyes használata, helyesírása.
69.	Differenciált képesség- fejlesztés. A felszólítást kifejező igék helyesírásá- nak gyakorlása	Közlést kifejező igék átalakítása felszólítást kifejezővé a megadott példák alapján. Mondatok kiegészítése felszólítást kifejező igékkel. A mondatokból hiányzó igék pótlása. Mf. 93-94.	Anyanyelvi kommunikáció: olvasáskészség, szövegértési képesség, helyesírási képesség, íráskészség. A hatékony, önálló tanulás: vizuális és verbális emlékezet, következtetések; a példakeresés képessége.	Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.
70.	A felszólítást kifejező ige- alakok helyesírásának gyakorlása	Az tanult ismeretek alkalmazása, eszközszintű használata a szóbeli és írásbeli feladatok megoldása során. A kiejtéstől eltérő helyesírású igék felismerése, az eltérést okozó hangkapcsolatok jelölése. A szótő utolsó és a toldalék első betűjének pótlása. Emlékeztetből írás, ellenőrzés, a hibák javítása.	A hatékony, önálló tanulás: a tanulási technikák alkalmazása, a tanultak rendszerezése, alkalmazása. Anyanyelvi kommunikáció: helyesírási képesség. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: esztétikus íráskép.	A felszólítást kifejező igealakok helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
71.	A felszólító módú igék rövidebb és a hosszabb alakja	Mf. 97-99. o. A felszólító módú ige a rövidebb és a hosszabb alakjának keletkezése, elemzése - átalakítás, használat. Mondatok kiegészítése a rövidebb alakkal. Nyelvhelyesség. Tk. 87-86.; Mf. 95-96.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodás(megfigyelés, összehasonlítás, alkalmazás). Anyanyelvi kommunikáció: kommunikáció, kulturált beszéd, nyelvhelyesség; anyanyelvi tudatosság, helyesírás.	A felszólító módú igék hosszabb és rövidebb alakjainak megnevezése, használata.
72.	A felszólító módú igék helyesírásának gyakorlása	Az tanult ismeretek alkalmazása, eszközszintű használata a szóbeli és írásbeli feladatok megoldása során. A kiejtéstől eltérő helyesírású igék felismerése, az eltérést okozó hangkapcsolatok jelölése. A szótő utolsó és a toldalék első betűjének pótlása. Emlékeztetből írás, ellenőrzés, a hibák javítása. Mf. 97-99. o.		
73-74..	Az ígéről tanultak összefoglalása, rendszerezése	Az ígéről tanultak rendszerezése összefoglaló táblázat alapján. Igék felismerése szövegben, tulajdonságaik alapján csoportosításuk Igemódok és mondatfajták összefüggése. Udvarias kérések feltételes és felszólító módú igékkel. Tk. 89-91.	A hatékony, önálló tanulás: nyelvi-logikai összefüggések. Anyanyelvi kommunikáció: tudatosság a helyesírásban; kommunikáció, kulturált beszéd, nyelvhelyesség.	Az igék felismerése, csoportosítása. Az igék helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
<u>75.</u>	Differenciált réteg- munka. Az ígéről tanul- tak gyakorlása	Helyesírási és nyelvhelyességi gyakorla- tok. Tanult helyesírási szabályok felismerése és alkalmazása feladatmegoldás, írástevé- kenység során. Tollbamondás, emlékezetből írás. Az írásbeli munkák ellenőrzése önállóan vagy tanítói segítséggel, a hibák javítása. Mf. 100-102. o.	A hatékony, önálló tanulás: a tanulási technikák alkalmazása, a tanultak rend- szerezése, alkalmazása. Anyanyelvi kommunikáció: helyesírási képesség. Esztétikai-művészeti tudatosság és kife- jezőképesség: esztétikus íráskép.	Az igék felismerése, csoportosítása. Az igék helyesírásával kapcsolatos szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben.
76.	Felmérés: tájékozódás a tanulók Az íge témakör- ben szerzett ismereteiről	<i>Az íge</i> felmérés (A és B változat) felada- tainak önálló megoldása:	A hatékony, önálló tanulás: a megszer- zett tudás alkalmazása. Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia: egyéni munkavégzés, el- határozottság. Anyanyelvi kommunikáció: helyes és kreatív nyelvhasználat, helyesírási ké- pesség, íráskészség. Személyes kompetencia: önbizalom, ön- állóság, önellenőrzés. Esztétikai-művészeti tudatosság és kife- jezőképesség: esztétikus íráskép.	
77.	A felmérés javítása	A felmérés értékelése. A hiányok pótlása, javítások a feladatok megoldásával.	Önellenőrző, hibafelismerő, hibajavító képesség, önismeret	
TANÉV VÉGI ISMÉTLÉS				
<u>78-79.</u>	A mondat Mondatok helyesírásá- nak gyakorlása	A mondatról, mondatfajtákról tanultak felidézése. A mondatfajták felismerése, mondatok alkotása, átalakítása, befejezése. Tk. 92.; Mf. 103.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodás (emlékezet, felidézés, indoklás, alkalma- zás). Anyanyelvi kommunikáció: kommuni- káció, kulturált beszéd, nyelvhelyesség.	A kijelentő, a kérdő, a felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatok- ban a beszélő szándékának felisme- rése és megnevezése szövegben. A mondatvégi írásjelek helyes hasz- nálata az egyszerű mondatok vé- gén.

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
80-81.	A szófajok	A megismert szófajok felismerése és értelmezése a tanult szempontok szerint. A szófajok rendszerező áttekintése. A szavak rendezése rendszerező táblázatba, halmazokba. Tk. 93-94.; Mf. 104-108.	Anyanyelvi kommunikáció: szó- és írásbeli nyelvhasználat, stílus, helyesírás; szövegértés, mondatalkotás. Szociális és állampolgári kompetencia: együttműködési képesség, egymástól tanulás, tolerancia.	A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.
82..	A szó szerkezete	Toldalékos szavak felismerése, egyszerű szóelemzéssel szótő és toldalék leválasztása. A toldalékos szavakhoz kapcsolódó helyesírási szabályok felidézése, alkalmazása. Ragos főnevek, múlt idejű igék helyesírása A feltételes és felszólító módú igék jeleinek írása. A közép és felsőfok jele. Tk. 95.; Mf. 109-110.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodás (emlékezet, felidézés, elemzés, alkalmazás). Anyanyelvi kommunikáció: szó- és írásbeli nyelvhasználat, stílus, helyesírás; szövegértés, mondatalkotás.	A szótő felismerése, a toldalékok jelölése. A toldalékos szavak felismerése szövegben. Szavak toldalékos alakjának alkotása. A helyesírási probléma felismerése, a jelölés gyakorlása szóelemzés segítségével. Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása.
83.	A hangok, betűk	Hangok időtartam szerinti csoportosítása. Helyesírási gyakorlatok: j-ly pótlása, hosszú és rövid magán- és mássalhangzók jelölése a szavakban, elválasztás, betűrend.	A hatékony, önálló tanulás: gondolkodás (emlékezet, felidézés, indoklás, alkalmazás). Anyanyelvi kommunikáció: tudatosság a helyesírásban.	A j és ly használata az ismert szókincs körében. A betűrend használata.
84.	Tanév végi felmérés: tájékozódás a tanulók 4. évfolyamon szerzett ismereteiről	A tanév végi felmérés (A és B változat) feladatainak önálló megoldása:	A hatékony, önálló tanulás: a megszerzett tudás alkalmazása. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: egyéni munkavégzés, elhatározottság. Anyanyelvi kommunikáció: helyes és kreatív nyelvhasználat, helyesírási képesség, íráskészség. Személyes kompetencia: önbizalom, önállóság, önellenőrzés. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség: esztétikus íráskép.	

Témák órákra bontása	Az óra témája (tankönyvi lecke) vagy funkciója	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag
85.	Az írásbeli munkák javítása	Az írásbeli munkák javítása, a típushibák megbeszélése. Differenciálás: - a típushibák javítása, egyéni korrekció, gyakorlás. - anyanyelvi játékok, kreatív szövegalkotás, tehetséggondozás.	Személyes kompetencia: önállóság. Szociális kompetencia: tolerancia. A hatékony, önálló tanulás: a figyelem összpontosítása, problémamegoldó képesség, kritikai gondolkodás.	
86-87.	Anyanyelvi „Ki mit tud?” Anyanyelvi játékok	Játékos anyanyelvi feladványok, rejtvények készítése, megoldása önállóan vagy csoportokban.	Anyanyelvi kommunikáció: kreatív és helyes nyelvhasználat. Matematikai kompetencia: problémamegoldó képesség. A hatékony, önálló tanulás: a tanultak alkalmazása új helyzetben. Szociális kompetencia: együttműködés, kudarcátűrés. Személyes kompetencia: önállóság, találgatás. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: elhatározottság, tervezés.	A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.
88-90.	Helyesírási „Ki mit tud?” Játékos nyelvi vetélkedők	Játékos helyesírási feladványok, rejtvények készítése, megoldása önállóan vagy csoportokban.	Anyanyelvi kommunikáció: kreatív és helyes nyelvhasználat. Matematikai kompetencia: problémamegoldó képesség. A hatékony, önálló tanulás: a tanultak alkalmazása új helyzetben. Szociális kompetencia: együttműködés, kudarcátűrés. Személyes kompetencia: önállóság, találgatás. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: elhatározottság, tervezés.	Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén minimum vastag betűvel	A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse. Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát. Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket. A memoriterek szöveghűen mondja el. Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával. Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is. A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.
---	--

